

Inyila Isa Annabi Yaya naxan seβexi Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Kitaabui naxan xili «Inyila Isa,» a doxo naani na a ra. Namijonme naani nan Inyila Isa xa taruxui seβe Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra. E xili ne Matiyu, Maraki, Luki, nun Yaya.

Annabi Matiyu, Annabi Maraki, nun Annabi Luki, e Inyila Isa naxan seβe, e maniya e boore ra. Na saxanyi findixi taruxui nan na, naxan Isa bari ki, a jere ki, nun a faxa ki masenma won be. Inyila Isa Annabi Yaya naxan seβe, na fan Isa xa taruxui masenma, konɔ kawandi nan gbo a kui. A Isa nan xa fe tagi rabama, alako mixie xa a kolon a Isa findixi Ala xa Mixi Sugandixi yati yati nan na.

Annabi Yaya a masenma dunija birin be a a lanma won xa la Isa ra, won xa danxaniya a ma. Na findima kisi nan na ibunadama be, kisi naxan mu kanama abadan. Annabi Yaya mixi ralimaniyama yi Kitaabui kui alako e naxa siike Ala xa laayidi xa fe ma. Isa findixi serexe xungbe nan na naxan dunija xunsarama. Won xa na kolon, won xa la a ra.

Inyila Isa Annabi Yaya naxan seβexi, a wama Isa tide nan masenfe won be. A tali woyenyi gbege rawalima na falafe ra. A a falama a Isa findixi «ibunadama xa naiyalanyi ra.» A a masenma a Isa luxi ne alɔ «xurusee demadonyi»

danxaniyatɔɛɛ bɛ. A Isa misaalima «naadɛ» nun «kira» ra. Isa luxi alɔ «ye» nun «baloe» mixie bɛ. Isa munafanyi gbo adama bɛ.

Ala xa won mali na kolonfe ra alako Isa xa fe xa lu won bɔɲɛ kui. Amina.

Inyila Isa

Annabi Yaya naxan sɛbɛxi

Ala Xui findife ibunadama ra

¹ A fɔlɔ fɔlɛ, Ala Xui nu na,

Ala Xui nu na e nun Ala,

Ala Xui nu findixi Ala yɛtɛ kan nan na.

² Kabi a fɔlɛ, Ala nun a Xui nan nu a ra.

³ Ala se birin daaxi a tan nan saabui ra, sese mu na naxan mu daaxi a tan saabui ra.

⁴ Marakisi sɔtɔma a tan nan na, kisi naxan findixi naiyalanyi ra adamadie bɛ.

⁵ Na naiyalanyi yanbama dimi kui, dimi fan mu tin a ra.

⁶ Ala naxa xɛmɛ nde xɛɛ, naxan nu xili Yaya.

⁷ Seede nan nu a ra, naxan fa seedeɲɔxɔya bade na naiyalanyi xa fe ra,

alako birin xa danxaniya a saabui ra.

⁸ A tan xa mu findixi na naiyalanyi ra,

kɔnɔ a tan fa nɛ a xa seede ba na naiyalanyi xa fe ra.

⁹ Naxan findixi naiyalanyi ra, naiyalanyi yati na a ra,

naxan fama dunɔna ma, a xa adamadie birin iyalan.

¹⁰ Ala Xui naxa sabati dunɔna ma.

Duniya daa a tan nan saabui ra,
 kɔnɔ dunija tondi ne a kolonde.

11 A fa ne a xɔnyi,

kɔnɔ a xa mixie mu a rasene.

12 Kɔnɔ naxan tan birin a rasene, e danxaniya a
 ma,

a naxa nɔɛ fi nee tan ma, e xa findi Ala xa die ra.

13 Na mu keli e bɔnsɔɛ xa ma,
 xa na mu fate bende waxɔnyi ma,
 xa na mu mixi nde waxɔnyi ma.

Ala yete nan a niya e xa bari a neene ra, e findi
 a xa die ra.

14 Ala Xui naxa findi ibunadama ra,
 a sabati muxu ya ma.

Muxu bara a xa nɔɛ to,

a Baba nɔɛ naxan fixi a xa Di kerenyi ma,
 hinnente ya nun nɔndi kamalixi naxan yi.

15 Yaya naxa a xui ite, a seedenɔxɔya ba a xa fe
 ma,

«N yi nan ma fe masen wo be, n to a fala,

<Naxan fama n xanbi ra, a tide gbo n be,

barima beenun n tan xa daa, a tan nu na.»»

16 Won birin bara hinne soto a saabui ra.

A xa hinne bara gbo ye won yi ra.

17 Ala seriye Kitaabui fi won ma Annabi Munsa
 nan saabui ra.

A xa hinne nun nɔndi tan faxi won ma

a xa Mixi Sugandixi Isa nan saabui ra.

18 Adama yo mu na naxan bara Ala to,
 kɔnɔ Ala xa Di kerenyi, naxan na a Baba Ala fe
 ma,

a tan bara a masen.

*Annabi Yaya xa seedeḡoḡoḡa
(Matiyu 3:1-12, Maraki 1:1-8, Luki 3:1-18)*

¹⁹ Yaya xa seedeḡoḡoḡoḡa nan ya. Darisalamu Yuwifi kuntigie naxa seḡeḡedubee nun Lewi di ndee xee Yaya xon ma, e xa a maxorin, «Nde i tan na?»

²⁰ Yaya mu tondi e yaabide, a naxa a masen e be a fiixe ra, «Ala xa Mixi Sugandixi mu n tan xa ra.»

²¹ E man naxa a maxorin, «I fa findixi nde ra? Annabi Eliya nan na i ra?» Yaya naxa e yaabi, «Ade, Eliya mu n na.» E naxa a maxorin, «Namijonme nan i ra muxu naxan mamefe a xa fa?» Yaya naxa e yaabi, «Ade.»

²² Na kui, e naxa gbilen a maxorin na, «Nde i ra? I i yete maḡoxunxi nde ra? A yaba muxu be, muxu xa sa dentegē sa muxu xeeḡae be.»

²³ Yaya naxa a masen e be alo a sebexi Annabi Esayi xa Kitaabui kui ki naxē, «N tan findixi mixi nan na naxan a xui itema gbengberenyi ma, <Wo kira matinxin Marigi be!»

²⁴ Fariseni nde naxee nu bara xee Yaya xon,

²⁵ e naxa a maxorin, «Xa i mu findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra, i mu findixi Eliya ra, i mu findixi namijonme ra muxu naxan mamefe, i fa mixie xunxama ye xora munfe ra?»

²⁶ Yaya naxa e yaabi, «N tan mixie xunxama ye nan xora, konḡ mixi keren na wo ya ma, wo mu naxan kolon.»

²⁷ Na nan fama n xanbi ra. Na binye mu na n tan yi ra, n nan xa a xa sankiri luuti yati fulun.»

²⁸ Na fe birin dangi Betani ne, Yuruden xure naakiri ma, Yaya nu mixie xunxama ye xora

dennaxe.

Isa nan na Ala xa serexe ra
(*Matiyu 3:13-17, Maraki 1:9-11, Luki 3:21-22*)

²⁹ Na kuye iba, Yaya naxa Isa to fa ra a yire, a naxa a masen, «Ala xa serexe nan yi ki, dunija xa yunubi xafarima naxan na.

³⁰ N nu yi nan ma fe masenfe wo be n to a fala, n naxe, «Xeme naxan fama n xanbi ra, a tide gbo n be, barima beenun n tan xa daa, a tan nu na.»

³¹ N tan yati mu nu na kanyi kolon, kono n fa mixie xunxade ye xora ne alako a tan xa makenen Isirayilakae be.»

³² Yaya naxa seedenxoya ba, a a masen, «N bara Ala Xaxili Seniyenxi to goro ra kelife koore ma alo ganbe, a doro a ma.

³³ N tan yati mu nu a kolon, kono Ala naxan n xee mixie xunxade ye xora, a nu bara a masen n be, «I n Xaxili Seniyenxi toma goro ra naxan ma, a lu a ma, na kanyi nan n Xaxili Seniyenxi ragoroma mixie ma.»

³⁴ N tan bara a to. N bara findi seede ra a Ala xa Di nan a ra.»

Isa foxirabire singee

³⁵ Na kuye iba, Yaya man nu na naa, a nun a foxirabire mixi firin.

³⁶ Yaya to Isa to dangi ra, a naxa a masen, «Ala xa serexe nan yi ki!»

³⁷ A foxirabire firinyie to a xui me, e naxa bira Isa foxo ra.

³⁸ Isa to a kobe rato, a naxa e to a foxo ra, a naxa e maxorin, «Wo munse fenfe?» E fan naxa a yaabi, «Rabuni, i yigiyaxi minden?» E to a xili «Rabuni», na nan falaxi e xa xui «Karamoxo».

³⁹ A naxa a fala e be, «Won xee, wo xa sa na kolon.» Nunmare temui nan nu a ra. E naxa siga na yire kolonde, e fa lu Isa fe ma.

⁴⁰ Simon Piyeri xunya Andire nu na na mixi firinyie ya ma, naxee Yaya xa masenyi me, e fa bira Isa foxo ra.

⁴¹ A naxa siga a taara yire keren na, a a fala a be, «Muxu bara Al Masihu to!» Na nan falaxi e xa xui, «Ala xa Mixi Sugandixi».

⁴² Andire naxa Piyeri xanin Isa yire. Isa to a to, a naxa a fala a be, «Yunusa xa di Simon nan i ra, kono i xili fama falade Kefasi, na nan na ki <Piyeri,> naxan wama a falafe <fanye>.»

⁴³ Na kuye iba, Isa naxa nate tongo a xa siga Galile. A to Filipu to, a naxa a fala a be, «Bira n foxo ra.»

⁴⁴ Filipu, Andire, nun Piyeri birin findi Betsayidakae nan na.

⁴⁵ Filipu naxa siga Natanayeli yire, a a fala a be, «Mixi naxan ma fe falaxi Munsa nun namironmee xa Kitaabuie kui, muxu bara a to. Isa Nasaretika nan a ra, Yusufu xa di!»

⁴⁶ Natanayeli naxa a maxorin, «Fe fanyi nde noma minide Nasareti?» Filipu naxa a yaabi, «Fa, i yete yati xa a to.»

⁴⁷ Isa to Natanayeli to fa ra, a naxa a fala a xa fe ra, «Isirayilaka yati nan yi ki, maifuya yo mu na naxan boje ma!»

⁴⁸ Natanayeli naxa a maxorin, «I n kolonxi di?» Isa naxa a yaabi, «Beenun Filipu xa i xili, i to nu xore bili bun ma, n tan i to ne.»

⁴⁹ Natanayeli naxa a fala a be, «Karamoxo, i tan findixi Ala xa Di yati nan na! Isirayila Mange

nan i ra!»

⁵⁰ Isa naxa a fala a be, «N to a falaxi, a n i to ne xore bili bun ma, i laxi n na na fe nan ma? I fe gbetee toma ne naxee dangi na ra.»

⁵¹ A man naxa a masen a be, «N xa a fala wo be a nondi ki ma, wo fama ne koore tode, a rabixi, Ala xa malekee nu te e nu goro Adama xa Di ma.»

2

Futixiri xulunyi

¹ Na xi saxan nde ma, futixiri xulunyi nde naxa raba Kaana, naxan na Galile boxi ma. Isa nga nu na na xulun mixie ya ma.

² Isa fan nu xilixi naa, a nun a foxirabirae.

³ Weni to non, Isa nga naxa a fala a be, «Weni bara non yi mixie yi ra.»

⁴ Isa naxa a maxorin, «N nga, i wama munse xon ma n na? N ma waxati mu nu a li sinden.»

⁵ A nga naxa a fala banxi konyie be, «A na naxan yo fala wo be, wo a raba.»

⁶ Feje senni geme daaxi nu na menni, naxee rafema ye ra Yuwifie e yete raseniyenma naxan na. Litiri tongo solomasaxan han litiri keme moxoren nu noma sade feje keren kui.

⁷ Isa naxa a fala konyie be, «Wo yi feje rafe ye ra.» E naxa e birin nafe tapu.

⁸ A man naxa a fala e be, «Yakosi, wo a nde ba, wo a xanin xulun xunyi xon ma.» E naxa na fan naba.

⁹ Xulun xunyi to na ye min Isa nu bara naxan mafindi weni ra, a mu nu a kelide kolon, kono konyi naxee ye baxi, nee tan a kolon. A to a min, a naxa ginefenyi xili,

¹⁰ a a fala a be, «Xulun kanyi birin weni fanyi nan singe raminima, mixie na siisi, e fa weni gbete ramini. Kono i tan bara weni fanyi ragata han yi temui!»

¹¹ Na naxa findi Isa xa tonxuma singe ra. A a raba Kaana ne, Galile boxi ma. Na fe kui, a a xa nore nan makenen, a foxirabiree naxa la a ra.

¹² Na xanbi, a naxa sa goro Kaperenam, a nun a nga, a xunyae, nun a foxirabiree. E naxa sa xi ndee radangi naa.

Isa yulɛe kerife hɔrɔmɔbanxi kui

(Matiyu 21:12-13, Maraki 11:15-17, Luki 19:45-46)

¹³ Yuwifie xa Sayamaleke Dangi Sali to makore, Isa naxa te Darisalamu.

¹⁴ A naxa sa li, ninge, yexee, nun ganbe matie nu na hɔrɔmɔbanxi yire, kobiri masaree fan nu dɔxɔxi naa.

¹⁵ Isa naxa luuti ndee yailan luxusinyi ra, a yulɛe birin kerɪ hɔrɔmɔbanxi kui, a nun e xa ningee nun yexeee. A naxa kobiri masaree xa kobiri rayensen boxi, a e xa teebilie rabira.

¹⁶ A naxa a fala ganbe matie fan be, «Wo yee tongo be! Wo ba n Baba xa banxi findife makiti ra!»

¹⁷ A foxirabiree naxa ratu na Kitaabui sebeli ma naxan a falama, «Xanunteya bara gbo ye n bope kui i xa banxi xa fe ra.»

¹⁸ Na kui, Yuwifi kuntigie naxa a maxorin, «I tonxuma makaabaxi mundun nabama naxan a masenma muxu be a a lan i xa yi mooli raba?»

¹⁹ Isa naxa e yaabi, «Wo yi hɔrɔmɔbanxi rabira. Xi saxan bun ma n tan a rakelima.»

²⁰ Yuwifi kuntigie naxa a fala, «Yi hɔrɔmɔbanxi naxan tixi ɲɛ tongo naani nun senni bun ma, i tan na rakelima nɛ xi saxan bun ma?»

²¹ Kɔnɔ Isa to hɔrɔmɔbanxi xa fe fala, taali wɔyenyi nan nu a ra. A nu a fate nan ma fe falafe.

²² A to keli faxɛ ma, a fɔxirabirɛɛ naxa ratu a xa wɔyenyi ma. Na kui, e naxa la Kitaabui xui ra, e naxa la Isa xui ra.

²³ Isa to nu na Darisalamu, Sayamalekɛ Dangi Sali waxati, mixi gbegbe naxa danxaniya a ma e to tɔnxuma makaabaxie to, a nu naxee rabama.

²⁴ Kɔnɔ Isa mu nu lama e ra, barima a nu adamadi birin kolon.

²⁵ A hayi yo mu nu a ma, mixi yo xa ibunadama xa fe fala a bɛ, barima a tan nu adamadi boɲɛ kolon.

3

Isa nun Nikodemu xa sumunyi

¹ Yuwifi kuntigi nde nu na Farisenie ya ma, naxan xili Nikodemu.

² A naxa siga Isa xɔn ma kɔɛ ra, a a fala a bɛ, «Karamɔxɔ, muxu a kolon karamɔxɔ nan i ra Ala naxan xɛɛxi. I tɔnxuma makaabaxi naxee rabafe, mixi yo mu nɔma e rabade xa a kanyi nun Ala xa mu a ra.»

³ Isa naxa a masen a bɛ, «N xa nɔndi yati fala i bɛ, xa mixi mu bari a nɛɛnɛ ra, a mu nɔma sode Ala xa mangɛya niini bun ma.»

⁴ Nikodemu naxa a maxɔrin, «Mixi mɔxi nɔma gbilende a nga tɛɛgɛ, a man gbilen bari ra?»

⁵ Isa naxa a yaabi, «A nɔndi i ma n xa a fala i bɛ, xa mixi mu bari a nɛɛnɛ ra, ye nun Ala

Xaxili Seniyenxi saabui ra, a mu noma sode Ala xa mangeya niini bun ma.»

⁶ «Fate bendε nan mixi fate bendε barima. Kɔnɔ mixi xaxili tan barima Ala Xaxili Seniyenxi nan saabui ra.

⁷ N to a falaxi i bε a fo wo xa bari a nεεε ra, na naxa i tεrɛnna.

⁸ Foye minima a na wa minife dεdε biri ra. I a xui nan mεma, kɔnɔ i mu a kelide kolon, i mu a sigade fan kolon. Mixi na bari a nεεε ra Ala Xaxili Seniyenxi saabui ra, a luma na ki nε.»

⁹ Nikodemu naxa a maxɔrin, «Na rabama di?»

¹⁰ Isa naxa a yaabi, «I tan naxan findixi Isirayila karamɔxɔ xungbe ra, i mu na kolon?

¹¹ N xa nɔndi yati fala i bε, muxu fee nan falama muxu naxee kolon. Muxu man fee nan seede bama muxu naxee toxi, kɔnɔ wo bara tondi muxu xa seedeɔxɔya ra.

¹² Xa wo mu la n xui ra, n to yi dunija fee falafe wo bε, xa n sa ariyanna fee nan fala wo bε, wo lama a ra di?

¹³ Mixi yo mu nu te ariyanna, fo Adama xa Di naxan kelixi ariyanna.»

¹⁴ «Annabi Munsa to nu na gbengberenyi ma, a naxa bɔximase misaali nde yailan wure gbeeli ra, a a ite wuri kuye ma. Adama xa Di fan lanma a xa ite wuri kɔn na na ki nε,

¹⁵ alako naxan yo danxaniya a ma, na kanyi xa kisi sɔtɔ naxan mu jɔnma abadan.

¹⁶ Ala dunija xanu nε han a naxa a xa Di kerenyi fi, alako mixi yo naxan na danxaniya a ma, a naxa lɔε, a xa kisi nε abadan.

¹⁷ Ala mu a xa Di xεε dunija xa ratɔnde, a a xεε nε a xa fa dunija rakisi.

¹⁸ Naxan yo na danxaniya a ma, kiiti mu kanama na kanyi ra, kɔnɔ naxan yo mu danxaniya a ma, kiiti jan bara ge kanade na kanyi ra, barima a mu danxaniyaxi Ala xa Di kerenyi ma.

¹⁹ Kiiti nan ya: Ala xa naiyalanyi bara fa dunija, kɔnɔ dimi rafan adamadie ma dangi na naiyalanyi ra, barima e kewali mu fan.

²⁰ Naiyalanyi mu rafan fe kobi raba yo ma. E mu minima naiyalanyi ma, e xa wali kobie naxa fa sa kene ma.

²¹ Kɔnɔ naxan yo jɛrema Ala xa nɔndi ma, a tan minima naiyalanyi ma, alako Ala waxɔnfe e naxan nabafe, na xa sa kene ma.»

Annabi Yaya seede bafe Isa xa fe ra

²² Na xanbi, Isa nun a foxirabirɛe naxa keli Darisalamu e so Yudaya boxi ma. Isa naxa waxati nde raba menni a nun a foxirabirɛe, e nu mixie xunxama ye xɔɔra.

²³ Yaya fan nu mixie xunxama ye xɔɔra Enon nɛ, Salimon fe ma, barima ye gbegebe nu na naa. Mixie nu sigama a xɔn, a tan nu e xunxa ye xɔɔra.

²⁴ A a lixi na temui, a mu nu saxi geeli sinden.

²⁵ Lɔxɔ nde, wɔyenyi naxa mini Yaya foxirabirɛe nun Yuwifi nde tagi maraseniyenyi xa fe ra.

²⁶ E naxa siga Yaya yire, e a fala a be, «Karamɔxɔ, wo nun xeme naxan nu a ra Yuruden naakiri ma, i bara naxan ma fe seede ba, a na mixie xunxafe ye xɔɔra. Birin na sigafe a yire.»

²⁷ Yaya naxa e yaabi, «Mixi mu fefe sɔtɔma, fo Ala na naxan fi a ma.

²⁸ Wo tan yati bara findi n ma seedee ra, a n a masen nɛ, «N tan xa mu findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra. N xɛɛxi a ya ra nɛ.»

²⁹ Xɛmɛ naxan ginɛ fenxi, a tan nan findima ginɛ kanyi ra. A dɛfanboore tan luma a fɛ ma nɛ, a a tuli mati a ra jɛlɛxinyi kui. N tan luma na ki nɛ Isa bɛ. N ma sɛɛwɛ bara kamali.

³⁰ Fo Isa xa fe xa ite nɛ, n gbe xa igoro.»

³¹ «Naxan kelixi koore, a tan dangi birin na. Naxan kelixi dunija ma, dunija mixi nan a ra naxan wɔyɛnma a dunija ki ma, kɔnɔ naxan tan kelixi ariyanna, a tan dangi birin na.

³² A tan fe nan seede bama, a bara naxan to, a man bara naxan mɛ, kɔnɔ mixi yo mu lama a xa seedɛnɔxɔya ra.

³³ Mixi naxan lama na seedɛnɔxɔya ra, a bara a kolon a Ala nɔndi nan falama.

³⁴ Ala xa Xɛɛra Ala xa masenyi nan tima, barima a kamalixi Ala Xaxili Sɛniyɛnxi ra.

³⁵ Baba Ala a xa Di xanuxi nɛ, a fe birin sa a bɛlɛxɛ.

³⁶ Naxan na danxaniya Ala xa Di ma, a bara abadan kisi sɔtɔ. Kɔnɔ naxan na Ala xa Di xui matandi, na kanyi tan mu kisima. Ala xa xɔnɛ nan birama a fɔxɔ ra.»

4

Samari ginɛ nde nun Samarikae danxaniyafe Isa ma

¹ Isa naxa a kolon a Farisenie bara a mɛ, a fɔxirabirɛɛ na wuyafe, a man na mixie xunxafe ye xɔɔra dangi Yaya ra.

² Kɔnɔ a fa li Isa yete xa mu nu mixie xunxama ye xɔɔra, a foxirabirɛe nan nu a rabama.

³ Isa to rakolon na fe ma, a naxa keli Yudaya, a gbilen Galile bɔxi ma.

⁴ Na biyaasi kui, a nu lan a xa Samari bɔxi igiri sigafe ra Galile.

⁵ A naxa Samari taa nde li naxan xili Sukaru, dennaxe makɔre xe ra, Yuwifie benba Yaxuba naxan fi a xa di Yusufu ma.

⁶ Yaxuba xa kolɔnyi na menni ne. Isa to nu bara tagan a xa biyaasi kui, a naxa a magoro na kolon de ra. Yanyi tagi nan nu a ra.

⁷ Samari gine nde to fa ye bade, Isa naxa a fala a be, «N ki ye, n xa a min.»

⁸ A a lixi Isa foxirabirɛe nu bara siga donse sarade taa kui.

⁹ Gine naxa a fala Isa be, «I tan Yuwifi, n tan Samari gine. I n maxɔrinma ye min daaxi ma munfe ra?» Gine na fala ne barima Yuwifie nun Samarikae mu sese masarama e bore tagi.

¹⁰ Isa naxa a fala, «Xa i sa a kolon nu, Ala wama i kife naxan na, i tan nan a makulama kisi ye ra nu, a fa na fi i ma. Xa i sa a kolon nu mixi naxan a falafe i be yi ki, <n ki ye ra,> i tan fan a makulama ne ye ra nu naxan i rakisima.»

¹¹ Gine naxa a maxɔrin, «N ba, ye base yo mu i yi ra, yi kolɔnyi fan tilin. I fa na kisi ye sɔtɔma minden?»

¹² Ka i tan dangi muxu benba Yaxuba ra? A tan nan yi kolɔnyi fi muxu ma. A tan yete bara a ye min, a nun a xa die, a nun a xa goore.»

¹³ Isa naxa a yaabi, «Naxan yo yi kolon ye min, ye xoli man gbilenma a suxu ra.

14 Kɔnɔ naxan ye minma n naxan fima a ma, ye xɔli mu a suxuma sɔnɔn. Na ye findima dulonyi nan na a bɔɲɛ ma, a gbo a i, a findi abadan kisi ra.»

15 Gine naxa a fala a bɛ, «N ba, na ye fi n ma, alako ye xɔli naxa n suxu, n naxa fa ye bade sɔnɔn.»

16 Isa naxa a fala a bɛ, «Siga i sa i xa mɔri xili, wo fa be.»

17 Gine naxa a yaabi, «N mu dɔxɔxi xeme xɔn.» Isa naxa a fala, «I nɔndi nan falaxi, a i mu dɔxɔxi xeme xɔn.»

18 I bara dɔxɔ xeme suuli birin xɔn ma, i man nun xeme naxan a ra yi temui, futi mu wo tagi. Na tan, i nɔndi nan falaxi.»

19 Gine naxa a fala Isa bɛ, «Awa, n bara a kolon fa, a namɪɲɔnmɛ nan na i ra.»

20 Muxu benbae Ala batu yi geya nan fari, kɔnɔ wo tan Yuwifie a falama a fo Ala xa batu Darisalamu nɛ.»

21 Isa naxa a fala a bɛ, «N ma di, i xa la n na, waxati na fafe Baba Ala mu batuma yi geya ma, a mu batuma Darisalamu fan.»

22 Wo tan Samarikae, wo salima, kɔnɔ wo mu Ala kolon. Muxu tan Yuwifie, muxu salima, muxu man Ala kolon, barima Ala xa kisi fatanma Yuwifie nan na.

23 Kɔnɔ waxati na fafe, a pan bara a li, Baba Ala batulae a batuma a nɔndi ki ma e xaxili fiixe nan na. Baba Ala wama na batula mɔɔlie nan xɔn ma.

24 Ala findixi Xaxili nan na. A batulae lan nɛ e xa a batu e xaxili fiixe nan na a nɔndi ki ma.»

25 Gine naxa a fala a bɛ, «N a kolon a Al Masiihu fafe, Ala xa Mixi Sugandixi. A tan na fa, a fe birin tagi rabama nɛ won bɛ.»

²⁶ Isa naxa a fala a be, «N tan nan na ra, n tan Ala xa Mixi Sugandixi nan woyenfe i be yi ki.»

²⁷ Isa foxirabiree to Isa li, a na woyenfe na gine ra, e de naxa ixara, kono e mu a maxorin, «I wama munse xon» xa na mu a ra «Wo na munse falafe?»

²⁸ Gine naxa a xa feye lu naa, a siga taa kui, a sa a fala mixie be,

²⁹ «Wo fa. Wo xa xeme nde mato naxan bara n ma kewali birin fala n be, a mu n kolon. Ala xa Mixi Sugandixi na a ra ba, ka?»

³⁰ Na kui, taakae naxa mini sigafe ra Isa yire.

³¹ Na waxati bun ma, Isa foxirabiree nu woyenfe a be, e a fala, «Karamoxo, i dege.»

³² Kono Isa naxa a masen e be, «Baloe na n tan yi ra, wo tan mu naxan kolon.»

³³ A foxirabiree naxa e bore maxorin, «Pe, mixi nde nan faxi donse ra a xon ma ba?»

³⁴ Isa naxa a masen e be, «N tan ma baloe findixi n Xema waxonfe rabafe nan na, n xa a xa wali rakamali a bara naxan so n yi.

³⁵ Wo tan mu a falama xe, «Kike naani nan luxi beenun xe xabe xa a li»? N xa a fala wo be, wo wo ya rasiga, wo xee mato, e ragbeelixa ki naxe. Xe xaba temui bara a li.

³⁶ Xe xabe jan bara a xa wali sare soto folo. A xa wali a niyama ne mixi xa kisi soto abadan. Na kui, naxan xe bima nun naxan xe xabama, e birin luma seewe keren ne.

³⁷ Yi masenyi findixi nondi nan na, «Mixi nde xe garansanma, gbete a xabama.»

³⁸ N tan wo xexi xe xabade ne, wo mu naxan nawalixi. Mixi gbete nan walixi, kono wo tan nan e xa wali rajonyi toma.»

³⁹ Samarika naxee nu sabatixi na taa kui, e gbegbe naxa danxaniya Isa ma na gine xa seedeṛoṅoya xa fe ra, a to a fala, «N bara kewali naxan birin naba, a bara a birin tagi raba n be.»

⁴⁰ Na kui, Samarikae to fa Isa yire, e naxa a mayandi a xa lu e xonyi. Isa naxa xi firin naba naa.

⁴¹ Mixi gbegbe man naxa danxaniya a xa masenyi saabui ra.

⁴² E naxa a fala na gine be, «Singe muxu nu danxaniyaxi i tan nan xa woenyi xa fe ra, kono yakosi muxu tan yete bara a xui me. Muxu bara a kolon fa, a yi findixi dunija rakisima nan yati ra.»

Isa xeme nde xa di rayalanfe

⁴³ Na xi firin dangi xanbi, Isa naxa keli naa, a siga Galile,

⁴⁴ barima a tan yati a a masen ne a namiponme sese yo mu binyama a xonyi.

⁴⁵ A to so Galile, naakae naxa a rasene a fanyi ra, barima e fan nu bara Sayamaleke Dangi Sali raba Darisalamu, e a xa kaabanakoe to, a naxee raba naa.

⁴⁶ Na kui, Isa man naxa so Kaana, Galile boxi ma, a ye mafindi weni ra dennaxe. Mange xa walike xungbe nde nu na naa, naxan xa di nu furaxi Kaperenamu.

⁴⁷ A to a me a Isa bara fa Galile kelifa Yudaya, a naxa siga a yire, a a maxandi a xa fa a xa di xeme rayalan naxan nu saxi saya fure ma.

⁴⁸ Isa naxa a fala a be, «Wo tan mu danxaniyama feo, fo wo tonxumae nun kaabanakoe to!»

⁴⁹ Mangle xa walike naxa a mayandi, «Marigi, talu n xonyi beenun n ma di xa faxa!»

⁵⁰ Isa naxa a yaabi, «Siga, i xa di bara kisi.» Na walike naxa la Isa xa masenyi ra, a naxa siga.

⁵¹ A nu na gbilenfe temui naxe, a xa konyie naxa a ralan, e a fala a be, «I xa di bara kisi!»

⁵² A fan naxa e maxorin, «A fisa mun temui?» E naxa a yaabi, «A fate xinbelixi xoro yanyi tagi jondon.»

⁵³ Na di baba naxa a kolon a xa di yalan folo kabi Isa a fala a be temui naxe, «I xa di bara kisi.» Na nan a ra, na xeme nun a xa denbaya birin naxa danxaniya Isa ma.

⁵⁴ Na naxa findi Isa xa tonxuma makaabaxi firin nde ra. A a raba Galile ne, a to gbilen kelife Yudaya.

5

Isa namate rayalanfe

¹ Na dangi xanbi, Yuwifie xa sali nde to a li, Isa naxa te Darisalamu.

² Ye yire nde nu na Darisalamu, naxan xili Beteseda Eburu xui. A nu na taa naade xungbe nan fe ma, naxan xili Xurusee Naade. Leele suuli nan nu na na ye yire.

³⁻⁴ Furema wuyaxi nu saxi na leelee bun ma, alo donxue, namatee, nun naxee salonyie birin tuuxi a ma.

⁵ Xeme nde nu na naa, naxan nu namataxi kabi ne tongo saxan nun solomasaxan.

⁶ Isa to nu a kolon a yi xeme nu bara bu a namataxi ra, a to a saxi to, a naxa a maxorin, «I wama a xon i xa yalan?»

⁷ Namate naxa a yaabi, «Marigi, ye na imaxa, mixi yo mu na naxan n nagoroma a xɔɔra. Beenun n tan xa ye yire li, mixi gbete bara goro a xɔɔra.»

⁸ Isa naxa a fala a be, «Keli, i i xa dagi tongo, i i jere.»

⁹ A naxa yalan keren na. A naxa a xa dagi tongo, a a jere.

Na loxɔe to nu findixi malabu loxɔe nan na,

¹⁰ Yuwifi kuntigie naxa a fala na xeme rayalanxi be, «Malabu loxɔe nan to, a mu lanma i xa i xa dagi xanin i xun.»

¹¹ Kɔnɔ a tan naxa e yaabi, «Xeme naxan n nayalanxi, na nan a fala n be, «I i xa dagi tongo, i i jere.»»

¹² E naxa a maxɔrin, «Nde na falaxi i be?»

¹³ Kɔnɔ xeme mu nu a kolon naxan a rayalanxi, barima Isa nu bara loe a ma jama ya ma.

¹⁴ Na dangi xanbi, Isa man naxa na xeme li hɔrɔmɔbanxi, a naxa a fala a be, «Yakɔsi i bara yalan, kɔnɔ a lanma i xa gbilen yunubi fɔxɔ ra alako fe gbete naxa i sɔtɔ naxan dangi na fure singe ra.»

¹⁵ Xeme naxa siga a sa a fala Yuwifi kuntigie be, a Isa nan a rayalanxi.

¹⁶ Isa to na fe raba malabu loxɔe ne, Yuwifi kuntigie naxa so Isa gerefe.

¹⁷ Isa naxa a fala e be, «Han to n Baba na walife, n fan na walife.»

¹⁸ Na temui, Yuwifie naxa fe birin naba alako e xa a faxa, barima a nu malabu loxɔe seriye kanama, a man nu a falama a Ala nan a Baba ra. Na na a ra e birin tide lanxi.

Ala xa Di walima a Baba nan xa yaamari ma

¹⁹ Na kui, Isa naxa a masen e be, «N xa nɔndi yati fala wo be, Ala xa Di mu nɔma fefe rabade a yete ra, fo a na naxan to a Baba Ala ra. Ala xa Di, a Baba Ala nan foxi rabama.

²⁰ Barima Baba Ala a xa Di xanuxi ne, a man fe naxan birin nabama, a a masenma a xa Di be. A jan fama fee masende a be naxee makaaba dangi yee ra, alako wo de xa ixara.

²¹ Baba Ala mixie rakelima faxe ma ki naxe, a e rakisi, Ala xa Di fan kisi fima a na wa a fife naxee ma.

²² Baba Ala jan mu mixi yo makiitima, a mixi makiitife birin luxi a xa Di nan ma,

²³ alako birin xa Ala xa Di binya alo e Baba Ala binyama ki naxe. Naxan yo mu Ala xa Di binya, a mu Baba Ala fan binyaxi naxan a xa Di xexi dunija.»

²⁴ «N xa nɔndi fala wo be, naxan a tuli matima n na, a fa la n Xema ra, na kanyi bara kisi abadan. Na kanyi mu kiiti xoxoxe sotoma, a bara ge ratangade yahannama ma, a bara kisi soto.

²⁵ N xa a fala wo be a nɔndi ki ma, waxati fafe a lide, a jan bara a li, faxamixie Ala xa Di xui mema ne. Naxee na a xui me, nee kisima ne.

²⁶ Baba Ala to findixi kisi kanyi ra kisi sotoma naxan na, a bara a xa Di fan findi kisi kanyi ra kisi sotoma naxan na.

²⁷ A man bara noe so a yi ra adamadie makiitife ma, barima Adama xa Di nan a ra.

²⁸ Wo naxa kaaba yi fe ma, barima waxati fafe a lide, naxee na gaburi kui, e birin a xui mema ne,

²⁹ e mini e xa gaburie kui. Naxee findi fe fanyi rabae ra, nee na keli, e kisi nan sɔtɔma. Kɔnɔ naxee findi fe kobi rabae ra, nee tan na keli, e gbaloe nan sɔtɔma.»

³⁰ «N tan mu nɔma fefe rabade n yete ra. N a mema Baba Ala ra ki naxe, n tan kiiti sama na ki ne. Na kui, n ma kiiti tinxin, barima n mu birama n yete waxɔnfe xa fɔxɔ ra, n biraxi n Xesema nan waxɔnfe fɔxɔ ra.»

³¹ «Xa n sa seede ba n yete be, a mu lanma.

³² Baba Ala nan seede bama n be. N fan a kolon a tan seedeɔxɔya naxan bama n ma fe ra, a findixi nɔndi nan na.

³³ Wo tan yati bara mixie xee Yaya xɔn, a fan naxa seedeɔxɔya ba nɔndi xa fe ra.

³⁴ N hayi mu na adama tan xa seedeɔxɔya ma, kɔnɔ n yi fee masenxi ne wo be alako wo xa kisi.

³⁵ Yaya nu luxi ne alɔ lanpui radexexi naxan yanbama. Wo bara seewa na naiyalanyi ra waxati nde bun ma.»

³⁶ «Kɔnɔ seedeɔxɔya nde na n be naxan dangi Yaya gbe ra. N fee naxee rabama, Baba Ala bara naxee so n yi n xa e raba, nee nan findixi seedeɔxɔya ra n ma fe ra, a Baba Ala nan n xexxi.

³⁷ Baba Ala naxan n xexxi, a fan yati bara seede ba n ma fe ra. Wo singe mu nu a xui me, wo mu nu a yatagi to,

³⁸ a xa masenyi man mu sabatixi wo boɔe ma, barima wo mu laxi a xa xera ra.

³⁹ Wo luma Kitaabuie mato ra, barima wo ɔxɔ a ma, a wo abadan kisi sɔtɔma e tan nan saabui ra. A fa li, na Kitaabuie yati nan n ma fe seede bama,

⁴⁰ kɔnɔ wo tondixi fade n ma wo xa kisi sɔtɔ.»

⁴¹ «N mu wama adamadie xa matɔxɔe xɔn.

⁴² N wo kolon. Ala xa xanunteya mu na wo bɔɔɛ kui.

⁴³ N faxi n Baba nan xili ra, kɔnɔ wo mu n nasenexi. Xa mixi gbete sa fa a yete kan nan xili ra, wo mu tondima na tan nasenede.

⁴⁴ Wo to wama wo xa matɔxɔe sɔtɔ wo bore ra, kɔnɔ wo mu matɔxɔe fenma naxan fatanxi Ala Kerenyi tan na, wo fa danxaniyama di?»

⁴⁵ «Wo naxa a maɔxun de a n tan nan wo kalamuma Baba Ala xɔn. Annabi Munsa, wo xaxili tixi naxan na, na nan wo kalamuma.

⁴⁶ Xa wo sa laxi Munsa ra nu, wo lama ne n fan na nu, barima Munsa n tan nan ma fe sebe.

⁴⁷ Kɔnɔ xa wo mu laxi a xa Kitaabui ra, wo fa lama n tan ma masenyi ra di?»

6

Isa donse fife xeme mixi wulu suuli ma

(Matiyu 14:13-21, Maraki 6:30-44, Luki 9:10-17)

¹ Na xanbi, Isa naxa giri Galile Baa naakiri ma, e naxan xili falama Tiberiyasi Baa.

² Nama gbegebe nu biraxi a fɔxɔ ra, barima e nu a xa tɔnxuma makaabaxie toxi, a nu naxee rabama furemae be.

³ Isa naxa te geya fari, a sa dɔxɔ naa a nun a fɔxirabirɛe.

⁴ Yuwifie xa Sayamaleke Dangi Sali nu bara makɔɛ.

⁵ Isa to a ya rasiga, a naxa nama gbegebe to fa ra a yire, a naxa Filipu maxɔrin, «Won sa nɔma

taami sarade minden alako yi mixi birin xa e dege?»

⁶ A na fala ne alako a xa Filipu mato, barima Isa pan nu a kolon a fafe naxan nabade.

⁷ Filipu naxa a yaabi, «Hali won taami sara xi keme firin wali sare nan na, na mu a niyama yi pama mixi birin xa no taami xuntundi soto.»

⁸ Isa foxirabire Andire, Simon Piyeri xunya, a naxa a fala,

⁹ «Mengi taami suuli na yi xeme dimedi yi ra, a nun yexe firin, konon na findixi munse ra yi pama be?»

¹⁰ Isa naxa a masen, «Wo a fala pama be e xa e magoro.» Nooge xinde gbegbe to nu na naa, mixie naxa doko boxi, e xeme mixi wulu suuli jondon.

¹¹ Na temui, Isa naxa na taami suuli tongo, a Ala tantu, a e itaxun pama magoroxi ma, a a raba na ki ne yexe fan na. Birin naxa a soto, han e birin naxa wasa.

¹² Nama to luga, Isa naxa a fala a foxirabiree be, «Wo donse donxoe xuntunyie malan, alako sese naxa makana.»

¹³ Na kui, e naxa mixie xa donse donxoe xuntunyie malan han debe fu nun firin naxa rafe. Na birin fatan mengi taami gundi suuli nan na.

¹⁴ Nama to Isa xa tonxuma makaabaxi to, e naxa a fala, «Muxu bara namijonme naxan mame a xa fa dunija ma, a tan nan yati yi ki!»

¹⁵ Isa to a kolon a e nu fafe a suxude ne e xa a findi mange ra, a naxa keli e xun ma, a sa lu a kerenyi ma geya fari.

Isa jerefe ye fari

¹⁶ Nunmare to so, Isa foxirabirɛɛ naxa goro baa de ra,

¹⁷ e baki kunkui kui, e xa baa igiri sigafe ra Kapɛrenamu. Dimi nu bara sin, kɔnɔ Isa mu nu gbilen e yire sinden.

¹⁸ Foye belebele naxa mini, baa naxa xaape.

¹⁹ E to laala ba kilo suuli xa na mu senni jɔndɔn, e naxa Isa to jere ra ye fari, a fafe e mabiri kunkui yire. E naxa gaaxu.

²⁰ Kɔnɔ Isa naxa a fala e be, «N tan nan a ra. Wo naxa gaaxu.»

²¹ E to nu wama a xa te kunkui kui, kunkui naxa e sigade li keren na.

Kisi taami naxan fatanxi Ala ra

²² Kuye naxa iba jama ra baa de, Isa foxirabirɛɛ kunkui tongo dennaxe. E nu a kolon a na kunkui kerenyi nan nu na naa, a fa li Isa mu baki a kui, fo a foxirabirɛɛ doro.

²³ Kunkui gbete naxee keli Tiberiyasi, nee naxa e li menni, e taami don dennaxe, Marigi naxan so e yi a to ge Ala tantude.

²⁴ Mixie to a kolon a Isa mu nu na menni sɔnɔn, a foxirabirɛɛ fan mu na, e fan naxa baki kunkuie kui, e giri Kapɛrenamu, Isa fende.

²⁵ E to Isa li baa naakiri ma, e naxa a maxɔrin, «Karamɔɔ, i faxi be mun temui?»

²⁶ Isa naxa e yaabi, «A nɔndi ki ma n xa a fala wo be, wo mu n fenfe xe n to tɔnxuma makaabaxi raba wo ya xɔri. Wo n fenfe ne wo to lugaxi taami ra.

²⁷ Wo naxa wali dunjɔna baloe xa fe ra, naxan bɔrɔma. Wo xa wali baloe nan ma fe ra naxan

buma, a abadan kisi fi wo ma. Adama xa Di nan na baloe fima wo ma, barima Baba Ala bara a tan nan matonxuma a xa Mixi Sugandixi ra.»

²⁸ Na kui, jama naxa Isa maxorin, «Muxu lanma muxu xa munse raba alako muxu xa nu kewalie raba Ala wama naxee xon?»

²⁹ Isa naxa e yaabi, «Ala wama kewali naxan xon, a findixi yi nan na: Wo xa danxaniya a xa xεεra ma.»

³⁰ E man naxa a maxorin, «I tonxuma makaabaxi mundun nabama muxu ya xori alako muxu xa la i ra? I fa kewali mundun nabama?»

³¹ Muxu benbae taami nde don ne gbengberenyi ma naxan goro kelife koore ma. A seβexi Kitaabui kui, «Ala naxa taami fi e ma baloe ra, naxan keli koore ma.»»

³² Isa man naxa a masen e βε, «N xa a masen wo βε a non̄di ki ma, Annabi Munsa mu koore taami fi wo ma. N Baba nan koore taami yati fima wo ma.

³³ Barima taami naxan fatanxi Ala ra, a tan nan goroma keli koore, a kisi fi dunija ma.»

³⁴ Na kui, e naxa a fala a βε, «Marigi, muxu ki na taami ra temui birin.»

³⁵ Isa naxa e yaabi, «N tan nan na kisi taami ra. Naxan na fa n tan ma, a mu kaame kolonma abadan. Naxan na danxaniya n tan ma, a mu ye xoli kolonma son̄on.

³⁶ Kon̄o alo n a falaxi wo βε ki naxε, hali wo to bara n to, wo mu laxi n na.

³⁷ Baba Ala mixi naxan birin fima n ma, a fama ne n ma, n mu mεεma e ra abadan,

³⁸ barima n kelixi koore ma n Xεεma waxon̄fe nan nabade. N mu faxi n yetε waxon̄fe xa rabade.

39 N Xeema wama ne n xa a xa mixi birin nakeli faxe ma loxo donxoe. A mixi naxee fixi n ma, hali keren naxa loe.

40 Na nan findixi n Baba sagoe ra, a naxan yo na danxaniya a xa Di ma, na kanyi xa abadan kisi soto, n man xa a rakeli faxe ma loxo donxoe ma.»

41 Na kui, Yuwifie naxa so a mafalafe, barima a nu bara a fala, «N tan nan na taami ra naxan goro keli koore.»

42 E nu a falama ne, e naxe, «Isa xa mu yi ki, Yusufu xa di? Won mu a nga nun a baba kolon? A fa a falama di, a a goroxi ne keli koore?»

43 Isa naxa e yaabi, «Wo ba woyenfe wo bore tagi na mooli ra.

44 Mixi yo mu noma fade n ma, xa Baba Ala, naxan n xexi, mu a kanyi mabendun n ma. N fan fama a kanyi rakelide faxe ma loxo donxoe.

45 A sebexi namijonmsee xa Kitaabui kui, «Ala fama ne e birin xarande.» Naxan yo na Baba Ala xui rame, a a xa masenyi suxu, na kanyi tan fama ne n ma.

46 Mixi yo mu na naxan bara Baba Ala to, bafe mixi ra naxan fatanxi Ala ra. Na keren nan bara Baba Ala to.»

47 «N xa a fala wo be a nondi ki ma, naxan na danxaniya n ma, a bara abadan kisi soto.

48 N tan nan na kisi taami ra.

49 Wo benbae taami don ne gbengberenyi ma, kono e birin naxa faha.

50 Taami naxan goroxi keli koore, a na be. Naxan yo na yi tan don, na kanyi mu faxama.

51 N tan nan na na kisi taami ra naxan goroxi keli koore. Naxan yo na yi taami tan don, a

kisima ne abadan. Yi taami findixi n fate nan na, n naxan fima serexe ra alako dunija xa kisi soto.»

⁵² Na kui, sɔnxɔe naxa mini Yuwifie tagi, e nu a fala, «Pe, yi xeme noma a fate sube sode won yi ra di, won xa a don?»

⁵³ Isa naxa a masen e be, «N xa a fala wo be a nɔndi ki ma, xa wo mu Adama xa Di fate sube don, xa wo mu a wuli min, kisi mu wo be.

⁵⁴ Naxan n sube donma, a n wuli min, na kanyi kisima ne abadan, n a rakelima ne faxe ma loxo donxɔe.

⁵⁵ N fate nan findixi baloe yati ra. N wuli nan findixi minse yati ra.

⁵⁶ Naxan n sube donma, a n wuli min, n bara sabati na kanyi i, a fan bara sabati n fan i.

⁵⁷ Baba Ala to n xexxi, kisi fatanma naxan na, kisi na n fan yi a tan saabui ra. Na mooli man na, naxan baloma n tan ma, na kanyi kisima n saabui ra.

⁵⁸ Taami naxan goroxi keli koore, a na be. A mu luxi alo wo benbae taami naxan don. E tan faxe ne. Naxan yi taami tan donma, na kanyi kisima ne abadan.»

⁵⁹ Isa yi masenyi ti ne a nu mixie kawandima temui naxe Kaperenamu salide kui.

Isa foxirabire gbegbe janige masarafe

⁶⁰ E to a xa masenyi me, a foxirabire wuyaxi naxa a fala, «Yi masenyi tan xoxoxo de! Nde noma tinde a ra?»

⁶¹ Isa to a kolon a a foxirabiree na yi woyenyi falafe e bore tagi, a naxa e maxorin, «N ma masenyi bara wo raxono?»

⁶² Xa a sa li go, wo sa Adama xa Di to te ra kooore ma, a kelixi dennaxe?

⁶³ Ala Xaxili Seniyenxi nan kisi fima mixi ma. Fate bendε tan mu noma sese ra. N masenyi naxan tixi wo be, a Ala Xaxili Seniyenxi nun kisi soto ki nan masenma.

⁶⁴ Kono mixi ndee na wo ya ma, naxee mu danxaniyaxi.» Isa na fala ne barima kabi a fole, a nu a kolon naxee mu danxaniyaxi, a nun naxan fama a yanfade, a a sa kuntigie belexe.

⁶⁵ A man naxa a masen, «Na nan a ra, n a falaxi ne wo be, a mixi yo mu noma fade n xon ma, xa Baba Ala mu na danxaniya fi a ma.»

⁶⁶ Na xanbi, a foxirabire gbegbe naxa janige masara, e gbilen a foxo ra.

⁶⁷ Na kui, Isa naxa a foxirabire fu nun firinyie maxorin, «Wo tan go? Wo fan wama kelife n xun ma?»

⁶⁸ Simon Piyeri naxa a yaabi, «Marigi, xa muxu gbilen i foxo ra, muxu fa sigama nde xon ma? Abadan kisi masenyi na i tan nan yi.

⁶⁹ Muxu bara la a ra, muxu man bara ge a kolonde, a i tan nan na Ala xa Seniyentoe ra.»

⁷⁰ Isa naxa e yaabi, «N tan xa mu wo sugandi, wo tan mixi fu nun firinyie? Kono mixi keren na wo ya ma, adama sentane nan a ra.»

⁷¹ A nu Simon Isikariyoti xa di Yudasi nan ma, naxan nu na a foxirabire fu nun firinyie ya ma. A tan nan nu fama a yanfade, a a sa kuntigie belexe.

7

Isa xunyae xa danxaniyatareja

¹ Na xanbi, Isa naxa Galile bɔxi isa folo. A mu nu Yudaya tan iɲerema, barima Yuwifi kuntigie nu katafe ne e xa a faxa.

² Yuwifie xa Bage Ti Sali to nu bara makore,

³ Isa xunyaе naxa a fala a be, «A lan ne i xa keli yi bɔxi ma, i siga Yudaya, alako i foxirabirɛe naxee sa na naa, e fan xa i xa walie to, i naxee rabama.

⁴ Mixi mu a xa wali noxunma xa a wama dunja xa a kolon. I to yi tonxumae rabama, a lanma i xa e raba keɛ ma.»

⁵ E na fala ne, barima hali e to findixi a xunyaе ra, e mu nu laxi a ra.

⁶ Isa naxa a masen e be, «N ma waxati mu nu a li sinden, koɲo waxati yo mu na wo tan xa fe ma.

⁷ Dunja mu noɲa wo tan xonde, koɲo e n tan xonma, barima n seedeɲoxoya bama e xa fe ra, a e xa walie kobi.

⁸ Wo tan xa te Darisalamu, wo sa sali raba naa. N tan mu sigama, barima n ma waxati mu gexi a lide sinden.»

⁹ A na fala xanbi, a naxa lu Galile.

Isa kawandi tife Darisalamu

¹⁰ A xunyaе to te sali rabade Darisalamu, Isa fan naxa siga, koɲo a gundo ki ma.

¹¹ Sali to nu rabafe, Yuwifi kuntigie nu a fenfe Darisalamu, e nu maxorinyi ti, «A na minden?»

¹² Mixie nu woyen gbege makoyikoyima e bore tuli Isa xa fe ra. Ndee a falama a mixi fanyi nan a ra, ndee a falama a a na pama ratantanfe nan tui.

¹³ Koɲo e to nu gaaxuxi Yuwifi kuntigie ya ra, mixi yo mu nu suusama a xa fe falade keɛ ma.

14 Yuwifie nu sali naxan nabafe, loxon keren na a ra. Na to nu bara siga han a tagi, Isa naxa te horomobanxi kui, a kawandi ti folo.

15 Yuwifie kuntigie naxa kaaba, e nu a fala, «Yi xeme lonnixa yi mooli ra di, a to mu xaraxi?»

16 Isa naxa e yaabi, «N kawandi naxan tima, a mu kelixi n tan xa ma. A kelixi n Xesema nan ma.

17 Mixi naxan wama Ala waxonfe rabafe, a noma ne a kolonde xa yi xaranyi fatanxi Ala nan na. Xa n gbe gbansan na a ra, mixie a kolonma ne nu.

18 Mixi naxan woyenma a yete xaxili ma, a matoxoe fenfe a yete nan be. Kono naxan matoxoe fenfe a Xesema be, nondi fale nan na kanyi ra, tinxintareya yo mu naxan boje ma.

19 Annabi Munsa yati nan Ala xa seriye soxi wo yi ra, kono wo mu a ratinmexi. Munfe ra wo wama n faxafe?»

20 Nama naxa a fala, «Ninne nan na i foxo ra! Nde katafe i faxade?»

21 Isa naxa e yaabi, «N kaabanako keren nan naba, a fa wo birin de ixara.

22 Munsa a benbae xa seriye falaxi ne wo be a wo xa wo xa di xeme sunna. Wo na rabama hali malabu loxoe.

23 Xa xeme sunnama malabu loxoe alako Annabi Munsa xa seriye naxa fa kana, wo xonoma n tan ma munfe ra, n to furema fate birin nayalan malabu loxoe ma?

24 Wo xa fee kui mato a fanyi ra beenun wo xa kiiti sa. Kiiti xa tinxin.»

25 Darisalamuka ndee nu a falafe, «Kuntigie mu na katafe yi xa faxade?

26 A mato, a tan nan woyenfe kene ma yi ki,

kɔnɔ e mu sese falama a be! Ka e bara la a ra, a Ala xa Mixi Sugandixi na a ra?

²⁷ Kɔnɔ won birin Isa baride kolon. Ala xa Mixi Sugandixi tan na fa, a baride mu kolonma.»

²⁸ Na kui, Isa naxa kawandi ti a xui itexi ra hɔrɔmɔbanxi kui, «Wo n kolon, wo n kelide fan kolon? Kɔnɔ n tan mu faxi n yete kan janige xa ma. Nɔndi Kanyi nan n xexi, kɔnɔ wo tan mu a kolon.

²⁹ N tan a kolon, barima n fatanxi a tan nan na. A tan nan n xexi.»

³⁰ Na kui, e naxa kata a suxude, kɔnɔ e mu nɔ, barima a xa waxati mu nu a lixi sinden.

³¹ Kɔnɔ jama ya ma mixi gbegbe naxa danxaniya Isa ma, e nu a fala, «Ala xa Mixi Sugandixi na fa, a tɔnxuma makaabaxie rabama dangi yi xeme ra?»

³² Farisenie to a me, jama nu naxan makɔyikɔyife Isa xa fe ra, e tan nun serexedube kuntigie naxa hɔrɔmɔbanxi kɔsibilie xee, e xa sa Isa suxu.

³³ Isa naxa a masen, «N na wo ya ma sinden dondoronti, n fa siga n Xema yire.

³⁴ Wo fama ne n fende, kɔnɔ wo mu n toma. N sa luma dennaxe, wo mu nɔma naa lide.»

³⁵ Yuwifi kuntigie naxa e bore maxorin, «Yi wama sigafe minden, won mu sa nɔma a tode dennaxe? Ka a waxi ne a xa sa sabati pamane gbete alo muxu xa mixi ndee, alako a xa sa si gbete xaran?

³⁶ A to a masenxi a muxu fama a fende kɔnɔ muxu mu a toma, a a sa luma dennaxe, muxu mu nɔma naa lide, a waxi munse falafe?»

Kisi ye

³⁷ Na sali waxati λοχο δονχοε ma, naxan tide gbo boore birin βε, Isa naxa keli, a a masen a xui itexi ra, «Ye xoli na naxan yo ma, a xa fa n xon, a xa a min.

³⁸ Alo Kitaabui a masenxi ki naxe, naxan yo na danxaniya n ma, kisi ye bulama νε a βοηε kui, alo xure naxan susuma.»

³⁹ A nu na Ala Xaxili nan ma fe masenfe, a xa danxaniyatosee nu fama naxan sotode. Na waxati, Ala Xaxili mu nu faxi sinden, barima Isa xa xunnakeli mu nu makenenxi sinden.

⁴⁰ Nama to a xa masenyi με, ndee naxa a fala, «Muxu nu namihonme naxan mamexi a xa fa, a tan nan yati yi ki!»

⁴¹ Gbete fan naxa a fala, «Ala xa Mixi Sugandixi nan na yi ra!» Kono ndee fan naxa a fala, «Ala xa Mixi Sugandixi findima Galileka ra?

⁴² Kitaabui mu a masenxi xe, a Ala xa Mixi Sugandixi kelima Dawuda bonsoe νε, a keli Beteeemu, Dawuda xonyi?»

⁴³ Na kui, jama mu nu lanxi Isa xa fe ma.

⁴⁴ Ndee nu wama a suxufe, kono mixi yo mu no.

⁴⁵ Na kui, kosibilie naxa gbilen serexedube kuntigie nun Farisenie yire. Na kuntigie naxa e maxorin, «Munfe ra wo mu faxi a ra be?»

⁴⁶ Kosibilie naxa e yaabi, «A xa masenyi dangi adamadie xa masenyi birin na.»

⁴⁷ Farisenie fan naxa e yaabi, «Pe, a bara wo fan madaxu?

⁴⁸ Mixi keren na kuntigie xa na mu Farisenie ya ma naxan laxi a ra?

⁴⁹ Yi jama tan mu seriye Kitaabui kolon. Mixi dankaxie nan e ra.»

⁵⁰ Kɔnɔ Nikodemu, naxan nu bara siga Isa yire, a naxa a fala a boore kuntigie be,

⁵¹ «Won ma seriyɛ ki ma, mixi nɛ makiitima, a mu maxɔrinma xɛ alako a xa kolon sinden a fe naxan nabaxi?»

⁵² E naxa a yaabi, «Galileka nan na i fan na? A mato Kitaabui kui, namijnɔnmɛ yo mu kelima Galile bɔxi!»

⁵³ Na xanbi, kankan naxa siga a xɔnyi.

8

Gine yɛnɛla makiitife

¹ Isa naxa siga Oliwi geya ma.

² Kuye to iba, a naxa siga hɔrɔmɔbanxi. Nama to fa a yire, a naxa dɔxɔ, a so e kawandife.

³ Seriyɛ karamɔxɔɛ nun Farisenie fan naxa fa gine nde ra, e naxan suxuxi a na yɛnɛ rabafe. E naxa a ti mixi birin ya i,

⁴ e a fala Isa be, «Karamɔxɔ, muxu yi gine suxuxi yɛnɛ nan xun.

⁵ Seriyɛ ki ma, Annabi Munsa muxu yamarixi nɛ muxu xa yi gine mɔoli magɔnɔ gɛmɛ ra han a faza. I tan a toxi di?»

⁶ E nu na gantanyi nan tefe a be na maxɔrinyi ra, a xa fe nde fala, e nɔma a kalamude naxan ma. Isa naxa a igoro, a nu fa seбели ti bɔxi ma a belexesole ra.

⁷ E to dɔxɔ a ra, a naxa keli, a a fala e be, «Yunubi mu na naxan ma wo ya ma, na singe xa yi gine gɔnɔ.»

⁸ A man naxa a igoro, a nu fa seбели ti bɔxi ma.

⁹ E to a xa woyenyi me, e birin naxa siga keren keren, folofe forie ma. Gine gbansan to lu Isa ya i,

¹⁰ Isa naxa keli, a gine maxorin, «Naxee fa i ra, e na minden? Mixi yo mu lu naxan i makiitima?»

¹¹ Gine naxa a yaabi, «N marigi, mixi yo mu lu.» Isa naxa a fala a be, «Awa, n fan mu i makiitima. Siga, i naxa yunubi raba sonon.»

Isa nan na dunija naiyalanyi ra

¹² Isa man naxa woyenyi tongo, a a masen nama be, «N tan nan na dunija naiyalanyi ra. Naxan na bira n foxo ra, a mu jere ma dimi kui muku. Kisi naiyalanyi nan yanbama na kanyi be.»

¹³ Na kui, Farisenie naxa a fala a be, «I na i yete kan nan seede bafe. I xa seederoxoya mu findixi nondi ra.»

¹⁴ Isa naxa e yaabi, «Hali n seede ba n yete be, n ma seederoxoya findixi nondi nan na, barima n a kolon n kelixi dennaxe, n man a kolon n sigafe dennaxe. Konwo tan mu n kelide kolon, wo mu n sigade fan kolon.

¹⁵ Wo tan mixi makiitima adama xaxili nan na. N tan mu mixi yo makiitima.

¹⁶ Konwo xa n sa mixi makiitima, n ma kiiti findima nondi nan na, barima n keren xa mu a ra. N tan nun Baba Ala nan a ra, a tan naxan n xexi.

¹⁷ A sebexi wo xa seriye Kitaabui kui, a xa mixi firin xa seederoxoya baxi lan e bore ma, na xa suxu nondi ra.

18 N tan nan na n yete seede ra. Baba Ala fan, a tan naxan n xexxi, a fan seedeɲɔɔya bama n ma fe ra.»

19 E naxa Isa maxɔrin, «I baba na minden?» A naxa e yaabi, «Wo mu n kolon, wo mu n Baba fan kolon. Xa wo n kolon ne nu, wo n Baba fan kolonma ne nu.»

20 Isa yi masenyi ti hɔrɔmɔbanxi, hadiya sase yire ne, kɔnɔ mixi yo mu a suxu, barima a xa waxati mu nu a lixi sinden.

Isa findixi Ala xa Xɛera nan na

21 Isa man naxa a masen e be, «N fama ne sigade. Wo n fenma ne, kɔnɔ wo lɔema ne wo xa yunubie xa fe ra. N sigama dennaxe, wo tan mu nɔma sigade naa.»

22 Yuwifii kuntigie naxa a fala e bore tagi, «Pe, a to a falama, a a sigama dennaxe, won tan mu nɔma sigade naa, a waxi a yete nan faxafe ba?»

23 Isa naxa a masen e be, «Duniya mixie nan na wo ra. Kɔnɔ n tan kelixi koore ne. Wo xɔnyi findixi yi duniya nan na, kɔnɔ n tan xɔnyi mu a ra.»

24 N a falaxi wo be na nan ma, a wo lɔema ne wo xa yunubie xa fe ra. Xa wo mu la a ra, a n tan nan na naxan na abadan, wo faxama ne wo xa yunubie na wo ma.»

25 E naxa a maxɔrin, «I findixi nde ra?» Isa naxa e yaabi, «Kabi a fɔle, n na falama wo be.»

26 Marakɔrɔsi gbegebe nan n yi ra wo tan mabiri, naxan findima kiiti xɔrɔxɔe ra wo be. Nɔndi fale nan n Xɛema ra. N naxan mexi a ra, n na nan falama duniya be.»

²⁷ E mu a fahaamu a Isa nu woyenfe e be Baba Ala nan ma fe ra.

²⁸ Na kui, Isa naxa a masen e be, «Wo na Adama xa Di rate wuri kon na temui naxe, wo a kolonma ne, a n tan nan na naxan na abadan, n man mu fefe rabama n yete ra, n mu fefe falama fo n Baba na naxan masen n be.

²⁹ N tan nun n Xema nan a ra. A mu n nabepinxi, barima n a waxonfe nan nabama temui birin.»

³⁰ Isa to nu yi fee masenma, mixi gbegbe naxa danxaniya a ma.

Ibrahimia xa die nun Ibulisa xa die

³¹ Na kui, Isa naxa a masen Yuwifie be naxee nu bara danxaniya a ma, «Xa wo lu n xui rabatu ra, wo findixi n foxirabiree yati nan na.

³² Wo na nondi kolon, a wo xoreyama ne.»

³³ E naxa a yaabi, «Annabi Ibrahimia bonsoe nan na muxu ra. Han to, muxu tan mu nu findi mixi yo xa konyie ra! Munfe ra i a falaxi a muxu xoreyama ne?»

³⁴ Isa naxa a fala e be, «N xa nondi fala wo be, mixi naxan yunubi rabama a bara lu yunubi xa konyiya kui.

³⁵ Mixi xa konyi mu luma foxoe ra abadan. Konon mixi xa di tan, a xonyi nan na foxoe ra abadan.

³⁶ Na kui, xa Ala xa Di wo xoreya, a lima wo xoreya nan yati sotoxi.»

³⁷ «N a kolon tan, a Ibrahimia bonsoe nan na wo ra, konon wo katafe n faxade ne wo to tondixi n ma masenyi ra.

³⁸ N tan bara naxan to Baba Ala ra, n na nan falama. Wo fan bara naxan με wo baba ra, wo na nan nabama.»

³⁹ E naxa a yaabi, «Annabi Iburahima nan na muxu baba ra.» Isa naxa a masen e βε, «Xa Iburahima xa die nan yati wo ra nu, wo luma Iburahima foxi nan naba ra nu.

⁴⁰ Κονο wo tan na katafe, n tan naxan nōndi falama wo βε n naxan mexi Ala ra. Iburahima wali ki mu lanxi na ma.

⁴¹ Wo na wo baba nan foxi rabafe.» E naxa a fala a βε, «Υενε die xa mu na muxu tan na de! Ala keren nan na muxu Baba ra.»

⁴² Isa naxa a masen e βε, «Xa Ala nan wo Baba ra nu, wo n xanuma νε nu, barima n to na wo ya ma be, n kelixi Ala nan ma. N mu faxi n yete xa ra, a tan nan n xexi.

⁴³ Munfe ra wo mu n xui fahaamuma? Wo mu nōxi n ma masenyi ramede.

⁴⁴ Wo tan baba findixi Ibulisa nan na, a xoli man wo ma wo xa a tan nan sago raba. Kabi a folε, faxeti nan a ra. A mu tinma nōndi ra, barima nōndi yo mu na a xa fe kui. A to wule falama, a a yete xui nan yati falafe, barima wule fale nan a ra naxan findixi wule birin baba ra.

⁴⁵ Κονο n tan to nōndi nan falama, wo mu lama n na.

⁴⁶ Nde nōma n kalamude yunubi ma? Xa n nōndi nan falama, munfe ra wo mu laxi n na?

⁴⁷ Mixi naxan kelixi Ala ma, na Ala xui mema. Na kui, wo tan mu a mema barima wo mu kelixi Ala ma.»

⁴⁸ Yuwifi kuntigie naxa a fala, «Nōndi na muxu βε. Samarika pinne kanyi nan i tan na.»

⁴⁹ Isa naxa e yaabi, «Ninne mu n tan foxo

ra. N tan n Baba nan binyama, kɔnɔ wo tan n yelebuma.

⁵⁰ N mu n yete igboma. Ala nan n ma fe itema. Kiiti birin na a tan nan yi ra.

⁵¹ N xa a fala wo be a nondi ki ma, xa naxan yo n xui suxu, na kanyi mu saya kolonma abadan.»

⁵² Yuwifie naxa a fala a be, «Muxu bara ge a kolonde fa a pinne nan na i foxo ra. Iburahima nun namijonmee birin laaxira ne, kɔnɔ i tan naxe, <Xa naxan yo n xui suxu, a kanyi mu saya kolonma abadan.>

⁵³ Pe, muxu benba Iburahima to fa laaxira ne, i tan dangi a ra? Namijonmee fan laaxira ne. I tan fa i yete findixi nde ra?»

⁵⁴ Isa naxa e yaabi, «Xa n tan nan n yete matoxoma, matoxoe fufafu nan na ki. N Baba nan n ma fe itexi, wo naxan ma, a wo Marigi Ala!

⁵⁵ Wo mu a tan Ala kolon, kɔnɔ n tan a kolon. Xa n a fala, a n mu a kolon, n bara findi wule fale ra, alo wo tan. N tan Ala kolon, n man a xa masenyi rabatuma.

⁵⁶ Wo benba Iburahima seewa ne n fa loxoe tofe ra. A a to ne yati, a pelixin.»

⁵⁷ Yuwifi kuntigie naxa a yaabi, «Hali ne tongo suuli, i mu nu a soto sinden. Munse a niyaxi i xa a fala a i tan bara Iburahima to?»

⁵⁸ Isa naxa a masen e be, «N xa a fala wo be a nondi ki ma, beenun Iburahima xa bari, n tan na.»

⁵⁹ E naxa gemee tongo keren na, e xa a magono na masenyi xa fe ra, kɔnɔ Isa naxa a noxun, a mini horomobanxi kui.

9

Isa donxui ya raboofe

¹ Isa to nu kira xon, a naxa donxui nde to naxan barixi donxuya kui.

² A foxirabirɛe naxa a maxorin, «Karamoxo, nde xa yunubi a niyaxi yi xeme xa bari a donxuxi, a tan ka a barimixie?»

³ Isa naxa e yaabi, «A xa yunubi mu a ra, a barimixie fan gbe mu a ra. A rabaxi ne alako Ala xa wali xa makenen a xa fe kui.

⁴ Fanni kuye ibaxi, fo won xa n Xεema xa wali raba, barima koɛ na fafe. A na so, mixi mu noma walide sonon.

⁵ N to na dunija ma yi ki, n tan nan na dunija naiyalanyi ra.»

⁶ A na fala xanbi, Isa naxa deye boxun boxi, a bende yogon a ra. A naxa na maso donxui ya ma,

⁷ a fa a fala a be, «Sa i ya raxa Silomu ye yire.» Na Silomu xili nan falaxi e xa xui, «Xεera». Na kui, donxui naxa sa a ya raxa, a gbilen, a ya se toma.

⁸ A doxoobooree nun naxee nu darixi a to ra kule matide, e naxa a fala, «Yi xeme xa mu nu doxoma be, a nu kule mati?»

⁹ Ndee naxe, «Iyo, a tan nan a ra.» Gbetɛe naxe, «Ade, e maniyaxi ne.» Kono a tan xeme naxa woyen e be, a a fala, «N tan nan yati a ra!»

¹⁰ Na kui, e naxa a maxorin, «I ya fa rabooxi di?»

¹¹ A naxa e yaabi, «Xeme naxan xili falama Isa, na nan bende yogon deye ra, a a sa n ya ma, a fa a fala n be, «Sa i ya raxa Silomu ye yire.» Na kui, n to sa n ya raxa, n naxa se to.»

¹² E naxa fa a maxɔrin, «Yi xeme na minden?»
A naxa e yaabi, «N mu a kolon.»

¹³ E naxa dɔnxui rayalanxi xanin Farisenie yire.

¹⁴ Isa dɛye masunbuxi bendɛ ra lɔxɔ naxɛ, a dɔnxui ya rabɔɔ, malabu lɔxɔɛ nan nu a ra.

¹⁵ Na kui, Farisenie fan naxa so a maxɔrinfe, a ya rabɔɔxi ki naxɛ. A naxa e yaabi, «A bendɛ yogonxi nan sa n ya ma, n e raxa, e se to.»

¹⁶ Fariseni ndee naxa a fala, «Yi xeme Isa, a mu kelixi Ala xa ma, barima a mu malabu lɔxɔɛ seriye rabatuma.» Kɔnɔ gbɛtɛɛ nu a falama, «Yunubitɔɛ nɔma yi kaabanako mɔɔlie rabade?» Na kui, Farisenie mu nu lanxi e bore ma.

¹⁷ E man naxa dɔnxui rayalanxi maxɔrin, «A to i tan nan ya rabɔɔxi, I tan a xa fe toxi di?» A naxa e yaabi, «Namijɔnmɛ nan a ra.»

¹⁸ Yuwifi kuntigie nu siikɛxi na dɔnxui xa fe ra. E mu nu a kolon xa dɔnxui yati yati nan nu a ra. Na kui, e naxa a barimixie xili,

¹⁹ e e maxɔrin, «Wo xa di nan ya, wo naxan ma a a dɔnxuxi nan barixi? A ya fa rabɔɔxi di?»

²⁰ A barimixie naxa e yaabi, «Muxu a kolon, a muxu xa di nan a ra. Muxu man a kolon, a a barixi dɔnxuya nan kui.

²¹ Kɔnɔ a ya fa rabɔɔxi ki naxɛ, muxu mu na tan kolon. Muxu man mu a kolon mixi yo na rabaxi a bɛ. Wo a tan nan maxɔrin. Dimɛdi xa mu a ra, a yetɛ a xa dentɛɛɛ sama.»

²² A xa mixie na yaabi ti nɛ, barima e nu gaaxuxi Yuwifi kuntigie ya ra. Nee nu bara lan a ma a mixi yo naxan na a fala Isa Ala xa Mixi

Sugandixi nan a ra, e xa tɔnyi dɔxɔ na kanyi ma a naxa so salide kui.

²³ Na nan a niya a barimixie naxa a fala, «Dimɛdi xa mu a ra, wo a tan nan maxɔrin.»

²⁴ Na kui, Farisenie naxa na dɔnxui rayalanxi xili a firin nde, e a fala a bɛ, «I i kali Ala ra, i nɔndi fala. Muxu tan a kolon a yunubitɔɛ nan na na xɛmɛ ra.»

²⁵ A naxa e yaabi, «Xa yunubitɔɛ nan a ra, n tan mu a kolon. Kɔnɔ n fe keren tan kolon: N nu dɔnxuxi nɛ, kɔnɔ n ya bara fa se to.»

²⁶ E man naxa a maxɔrin, «A munse raba i ra? A i ya rabɔɔxi di?»

²⁷ A naxa e yaabi, «N jan bara na fala wo bɛ, kɔnɔ wo mu tin n xui ramɛde. Wo man fa wama n xa gbilen a ma munfe ra? Ka wo fan waxi findife a fɔxirabirɛɛ nan na?»

²⁸ E naxa a konbi, e a fala a bɛ, «I tan nan findixi a fɔxirabirɛ ra! Annabi Munsa fɔxirabirɛɛ nan na muxu tan na!

²⁹ Muxu a kolon tan, a Ala wɔyɛn nɛ Annabi Munsa bɛ, kɔnɔ yi xɛmɛ Isa tan, muxu mu a kelide kolon.»

³⁰ Xɛmɛ naxa e yaabi, «Fe makaabaxi nan ya! A bara n ya rabɔɔ, kɔnɔ wo tan mu a kelide kolon!

³¹ Won a kolon tan, a Ala mu yunubitɔɛ xa duba tongoma. Naxan gaaxuma a ya ra, a a sago raba, a na nan xa maxandi suxuma.

³² Dunɔna birin a kolon mixi mu nɔma dɔnxui ya rabɔɔde naxan barixi dɔnxuya kui.

³³ Xa yi xɛmɛ mu kelixi Ala xa ma nu, a mu nɔma fefe rabade.»

³⁴ E naxa a yaabi, «I tan naxan barixi yunubi kui, i waxi findife muxu karamɔxɔ ra?» E naxa

fa a keru salide.

³⁵ Isa to a mε, a e bara a keru salide, a naxa sa a fen, a a maxorin, «I danxaniyaxi Adama xa Di ma?»

³⁶ A naxa a yaabi, «Marigi, a fala n be mixi naxan a ra, alako n xa danxaniya a ma.»

³⁷ Isa naxa a fala a be, «I jan bara a to. A tan nan man woyenfe i be yi ki.»

³⁸ A naxa a fala Isa be, «Marigi, n bara danxaniya.» A fa a suyidi a be.

³⁹ Isa naxa a masen, «N faxi yi dunija ma mixie makiitife nan ma, alako donxui xa se to, ya kanyi xa donxu.»

⁴⁰ Fariseni naxee nu na naa, e naxa a xui mε, e a maxorin, «Pe, donxui nan na muxu fan na?»

⁴¹ Isa naxa a masen e be, «Xa donxui nan na wo ra nu, yunubi mu luma wo ma. Kɔnɔ wo to a falama, a wo ya fan, wo xa yunubi bara lu wo ma.»

10

Xuruse demadonyi xa taalie

¹ «N xa nondi fala wo be, mujeti nun suute mu soma gɔɔre naade ra. E tunganma ne sansanyi xun ma.

² Naxan soma gɔɔre naade ra, na nan findixi xuruse demadonyi ra.

³ Naade kantama nan naade rabima a be. A na woyen xurusee ra, e birin bira a foxo ra. A kankan xili a xili ra, e birin mini tande.

⁴ A na a gbe birin namini, a sa tima e ya ra ne, e fan bira a foxo ra, barima e a xui kolon.

⁵ Xa mixi gbete na a ra e mu naxan kolon, e mu birama a foxo ra muku. E e gima ne na tan ya ra, barima e mu a xui kolon.»

⁶ Isa naxa na taali woyenyi fala e be, kono e mu a xa masenyi fahaamu.

⁷ Na kui, Isa man naxa a masen, «N xa a fala wo be a nondi ki ma, n tan nan na yexee xa naade ra.

⁸ Naxee singe fa n be, mujetie nun suutee nan na e birin na. Yexee mu e tan xui rame.

⁹ N tan nan na goore naade ra. Naxan yo na so n saabui ra, a kanyi kisima ne, a nu so, a nu mini, a nu baloe soto.

¹⁰ Mujeti tan mu fama fefe ma bafe mujete tide, faxe tide, nun kasare sade. N tan faxi ne, alako mixie xa kisi soto, e xa dunijeigiri xa fan a fanyi ra.»

¹¹ «N misaalixi xuruse kantama fanyi nan na, naxan mu tondima faxade a xa xuruse kante kui.

¹² Walike nan a gima wula bare ya ra, barima xurusee mu findixi a gbe ra, a boje mu na e kantafe ra. A xurusee rabejinma ne, wula bare ndee faxesa, a ndee rayensen ye.

¹³ Walike mu a jengi sama xurusee xa fe xon.

¹⁴ N tan misaalixi xuruse kante fanyi nan na. Xurusee kante nun a xa xurusee, e e bore kolon,

¹⁵ alo n tan nun Baba Ala muxu muxu bore kolonxi ki naxe. N fan bara tin faxade n ma xurusee be.»

¹⁶ «Yexee gbete fan na n be naxee mu na yi goore kui. Fo n xa fa ne nee fan na. E fan n xui ramema ne, yexee birin findi goore keren na, xuruse demadonyi keren be.

17 Na nan a toxi Baba Ala n xanuxi, barima n nan n nii fima, alako n man xa a rasuxu.

18 Mixi xa mu n tan nii bama de, n tan yete yati a fima. Nɔɛ na n be, n xa n nii fi. Nɔɛ man na n be, n xa gbilen a rasuxu ra. N Baba n yamarixi na nan na.»

19 Yuwifie man mu nu lanxi e bore ma na masenyi xa fe ra.

20 Mixi gbegbe nu a falafe ne, «Ninne nan na yi fɔxɔ ra. A bara daxu. Wo wo tuli matima a ra munfe ra?»

21 Kɔnɔ booree nu e yaabima, «Ninne na mixi naxan fɔxɔ ra, a mu wɔyenma yi mɔɔli ra de! Ka jinne nɔma dɔnxui ya rabɔɔde?»

Yuwifie xa danxaniyatareja

22 Xinbeli temui to nu a ra, Darisalamukae nu na Hɔrɔmɔbanxi Rabi Sali nan nabafe.

23 Isa nu jerefe hɔrɔmɔbanxi yire nde, dennaxe xili «Mange Sulemani xa buntunyi.»

24 Yuwifie naxa Isa rabilin menni, e a fala a be, «I siike bama muxu ma mun temui? Xa i tan nan findixi Ala xa Mixi Sugandixi ra, a fala muxu be a fixe ra.»

25 Isa naxa e yaabi, «N jan bara a fala wo be, kɔnɔ wo mu laxi n na. N fe naxee rabama n Baba xili ra, nee nan findixi seederɔxɔya ra n ma fe ra.

26 Kɔnɔ wo mu danxaniyaxi, barima n ma yexeee xa mu wo ra.

27 N gbe yexeee tan n xui mema, n e kolon, e birama n fɔxɔ ra.

28 N tan abadan kisi nan fima e ma. E mu lɛma abadan, sese man mu e bama n yi ra.

²⁹ N Baba, a tan naxan e so n yi ra, a dangi birin na. Sese mu noma e bade a tan Baba Ala yi ra.

³⁰ N tan nun Baba Ala, muxu birin keren.»

³¹ Yuwifie man naxa gemεε tongo, e xa Isa magoṅo a faxa xili ma,

³² kṅoṅo a naxa a fala e bε, «N bara wali fanyi gbegbe raba wo ya xori, naxee fatanxi Baba Ala ma. Wo a fala n bε ba, wo fa waxi n faxafe n ma wali fanyi mundun ma?»

³³ E naxa a yaabi, «Muxu mu i magoṅofe xε i xa wali fanyi nde xa ma. Muxu i magoṅoma i to Ala rasotofe. I tan ibunadama waxi i yetε findife Ala ra!»

³⁴ Isa naxa e yaabi, «A mu seβexi xε wo xa seriye Kitaabui kui, a Ala a masen nε, <N tan Ala bara a fala, alae nan wo ra?»

³⁵ Kitaabui xui tan mu kanama. A xa masenyi faxi naxee ma, Ala bara e xili fala, <alae>.

³⁶ N bara a fala Ala xa Di nan n na, kṅoṅo a mu lanma wo xa a fala n bara Ala rasoto, barima Baba Ala n tan nan sugandixi, a n xεε dunija ma.

³⁷ Xa n mu n Baba xa walie xa rabama, wo naxa la n na.

³⁸ Kṅoṅo xa n a raba, wo xa la na wali ra, hali wo mu la n tan na. Wo xa la n ma wali ra, alako wo xa a kolon a Baba Ala na n i, n fan na Baba Ala i.»

³⁹ Isa to na fala, mixie man naxa kata a suxude, kṅoṅo a naxa mini e belexε.

⁴⁰ Isa naxa gbilen Yuruden naakiri ma, a lu menni, Yaya mixie xunxa ye xora folo dennaxε.

⁴¹ Mixi gbegbe naxa siga a yire, e nu a fala e bore bε, «Annabi Yaya tan mu tṅxuma

makaabaxi yo raba, kono a naxan birin masen yi xeme xa fe ra, a birin findixi nondi nan na.»

⁴² Mennika gbegbe naxa danxaniya Isa ma.

11

Lasaru rakelife faxe ma

¹ Xeme nde nu furaxi Betani naxan xili Lasaru. A maaginee fan nu sabatixi naa, Mariyama nun Marata.

² Mariyama nan labunde ture sa Marigi sanyie ma, a fa e mafuruku a xunxexe ra. A tan nan maaxeme findi Lasaru ra, naxan nu furaxi.

³ Na kui, Lasaru maaginee naxa xera xee Isa ma, a xa sa a fala a be, «Marigi, i xanuntenyi furaxi.»

⁴ Isa to a me, a naxa a masen, «Yi fure mu sa raponma faxe xa ma, a fama Ala xa nore nan makenende, alako Ala xa Di fan xa matoxoe soto a saabui ra.»

⁵ Isa nu Marata nun Mariyama nun e maaxeme Lasaru xanuxi ki fanyi.

⁶ A to Lasaru furafe me, a mu siga dede, a naxa lu naa xi firin man.

⁷ Na xanbi, a naxa a fala a foxirabiree be, «Won xa gbilen Yudaya boxi ma.»

⁸ A foxirabiree naxa a fala, «Karamoxo, Yuwifie kataxi i faxade dennaxe ya, i tan gbilenfe menni ne?»

⁹ Isa naxa e yaabi, «Waxati fu nun firin xa mu na fexen keren kui? Xa naxan yo a jere ma yanyi ra, a mu a sanyi radinma barima yi dunja naiyalanyi yanbama a be.

¹⁰ Kono xa naxan yo a jere ma koe ra, a a sanyi radinma ne, barima naiyalanyi yo mu a be.»

¹¹ A na fala xanbi, Isa man naxa a masen, «Won xanuntenyi Lasaru bara xi, kɔnɔ n sigafe a raxunude.»

¹² A fɔxirabirɛe naxa a fala a bɛ, «Marigi, xa a na xife, a yalanma nɛ.»

¹³ Isa to Lasaru xife fala, a nu a faxafe nan ma, kɔnɔ a fɔxirabirɛe tan ɲɔxɔ a ma, a a nu malabui xi xɔli nan ma.

¹⁴ Na kui, Isa naxa wɔyɛn e bɛ a fiixɛ ra, «Lasaru bara laaxira

¹⁵ kɔnɔ na rabafe n xanbi, a bara findi sɛɛwɛ ra n bɛ, barima a xɔli n ma wo xa danxaniya sɔtɔ yi fe kui. Yakɔsi, won xa siga a yire.»

¹⁶ Na temui Tomasi, a nu falama naxan bɛ «Guli», a naxa a fala Isa fɔxirabirɛ booree bɛ, «Won birin xɛɛ, won nun karamɔxɔ birin xa faxes!»

¹⁷ Isa to so naa, a naxa a li Lasaru fure bara xi naani raba gaburi kui.

¹⁸ Kilo saxan ɲɔndɔn nan nu na Betani nun Darisalamu tagi. E to makɔrɛ,

¹⁹ Yuwifi gbegbe nu bara fa Marata nun Mariyama xɔnyi, e maaxɛmɛ ɲɔnfe kunfa bade.

²⁰ Marata to Isa fafe mɛ, a naxa sa a ralan, kɔnɔ Mariyama tan dɔxɔxi naxa lu banxi.

²¹ Marata naxa a fala Isa bɛ, «Marigi, xa i nu na be nu, n maaxɛmɛ mu faxama nu.

²² Kɔnɔ hali yakɔsi, n a kolon a i na fefe maxɔrin Ala ma, a a rabama nɛ i bɛ.»

²³ Isa naxa a fala a bɛ, «I xunya kelima nɛ faxɛ ma.»

²⁴ Marata naxa a yaabi, «N a kolon tan, a kelima nɛ faxɛ ma duniya rapɔnyi, faxamixie kelima temui naxɛ.»

²⁵ Isa naxa a masen a be, «N tan nan na marakeli nun kisi ra. Naxan na danxaniya n ma, a kisima ne, hali a faxa.

²⁶ Naxan yo baloxi, a danxaniyaxi n ma, na kanyi mu loema abadan. I laxi na ra?»

²⁷ A naxa a yaabi, «Iyo, Marigi! N laxi a ra a i tan nan na Ala xa Mixi Sugandixi ra, Ala xa Di, naxan lan a xa fa duniya ma.»

²⁸ Marata na fala xanbi, a naxa siga a xunya Mariyama foxo ra, a a fala a be e doro ma, «Karamoxo bara fa, a na i xilife.»

²⁹ Mariyama to a me, a naxa keli keren na, a siga Isa ralande.

³⁰ Na temui, Isa mu nu soxi taa kui. Marata a li dennaxe, a nu na menni ne sinden.

³¹ Yuwif naxee faxi kunfa bade, naxee nu na Mariyama fe ma banxi kui, e to a to keli ra mafuren na, e naxa bira a foxo ra tande. E joxo a ma a a na sigafe gaburi yire ne, a xa sa wa naa.

³² Mariyama to Isa yire li, a fefe a to, a naxa suyidi a be, a a fala, «Marigi, xa i nu na be nu, n maaxeme mu faxama nu!»

³³ Isa to Mariyama to, a na wafe, Yuwif naxee nu na a foxo ra, nee fan wafe, a naxa sunnun, a bope naxa rapaaxu a ma.

³⁴ A naxa maxorinyi ti, «Wo a ragataxi minden?» E naxa a yaabi, «Marigi, fa, muxu xa na masen i be.»

³⁵ Isa naxa wa.

³⁶ Na kui, Yuwif naxa a fala, «A mato, Lasaru nu rfanxi a ma ki naxe!»

³⁷ Konoo ndee e ya ma, e naxa a fala, «Pe, yi naxan donxui ya raboo, a mu nu noma Lasaru ratangade faxe ma xe?»

³⁸ Isa bope man naxa rapaaxu a ma. A naxa siga gaburi yire. Fonme nde nan nu a ra, geme belebele doxi na de ra.

³⁹ Isa naxa a fala, «Wo geme ba naa.» Marata, faxamixi maagine, a naxa a fala, «Marigi, a xa maragate xi naani nan to! A a lima a fure xiri bara mini yi waxati ma.»

⁴⁰ Isa naxa a fala a be, «N mu a fala xe i be, a xa i danxaniya, i Ala senbe makaabaxi toma ne?»

⁴¹ Na kui, e naxa geme ba fonme gaburi de ma. Isa naxa a ya rate koore, a a fala, «N Baba Ala, n bara i tantu i to n xui ramexi.

⁴² N tan jan a kolon, i n xui ramema temui birin, konon na falaxi pama nan ma fe ra naxee tixi be, e xa la a ra a i tan nan n xexxi.»

⁴³ A na fala xanbi, Isa naxa a xui ite senbe ra, a a fala, «Lasaru, mini!»

⁴⁴ A tan faxamixi naxa mini a sanyie nun a belexee maxirixi kasange kui, a yatagi man makunfukunfuxi dugi gbete fan na. Isa naxa a fala mixie be, «Wo kasange ba a ma, wo a mafulun, a xa no a jerede.»

*Yuwifi kuntigie nate tongofe Isa faxafe ra
(Matiyu 26:1-5, Maraki 14:1-2, Luki 22:1)*

⁴⁵ Yuwifi naxee nu bara fa Mariyama yire, e Isa xa kaabanako to, e gbegbe naxa danxaniya a ma.

⁴⁶ Konon ndee naxa sa dentegbe sa Farisenie be, Isa fe naxan nabaxi.

⁴⁷ Na kui, serexedube kuntigie nun Farisenie naxa Yuwifie xa kiitisa xungbee malan. E naxa a fala, «Won munse rabama? Yi xeme na kaabanako gbegbe nan nabafe.

48 Xa won a lu a yete yi, birin danxaniyama ne a ma, Romakae fan fama won ma hɔrɔmɔbanxi kanade, e won si sonto!»

49 E xa serexedube kuntigi Kayafa, naxan nu na e xunyi ra na waxati, a naxa a fala e be, «Wo tan mu sese kolon yi fe kui.

50 Ka wo mu a fahaamuxi a mixi keren faxafe jama be, na nan fan wo be, dine won si birin xa sonto?»

51 Kayafa xa na woyenyi mu fatan a tan yete xa ra. A to nu findixi na waxati serexedube kuntigie xunyi ra, Ala nan na masenyi fi a ma, a Isa nu fafe faxade Isirayila jama be.

52 Kɔnɔ na man mu raba Isirayilakae gbansan xa be. Isa nu fafe faxade ne alako Ala xa a xa die fan malan, naxee rayensenxi yire birin, a xa e birin findi jama keren na.

53 Na kui, kabi na malanyi loxoɛ, Yuwifi kuntigie naxa nate tongo Isa faxafe ra.

54 Na nan a ra Isa mu no minide kene ma sonon. A tan nun a foxirabirɛe naxa keli naa, e siga Eframi taa kui gbengberenyi fe ma.

55 Yuwifie xa Sayamaleke Dangi Sali to nu bara makore, mixi gbegebe naxa keli daaxae tefe ra Darisalamu, e xa e yete raseniyeɛn beenun sali xa a li.

56 E nu na Isa fenfe. E naxa e bore maxorin hɔrɔmɔbanxi tete kui, «Wo xa mapoxunyi ma, Isa fama salide, ka a mu fama?»

57 Serexedube kuntigie nun Farisenie nu bara yaamari fi, a mixi yo naxan na Isa to, na kanyi xa a fala e be alako e xa a suxu.

12

Mariyama labunde ture masofe Isa sanyi ma

¹ Xi senni beenun Sayamaleke Dangi Sali xa a li, Isa naxa siga Betani, Lasaru xonyi, a nu bara naxan nakeli faxe ma.

² E naxa donse fanyi yailan, e fa nama xili, e xa e dege yire keren Isa xa binye bun ma. Marata nu donse itaxunma mixie ma, Lasaru nun Isa naxa lu teebili ra.

³ Mariyama naxa sa narada labunde ture litiri tagi tongo. Narada tinsexi nan nu a ra, naxan sare xoxoxo ki fanyi. A naxa a maso Isa sanyie ma, a e mafuruku a xunsexe ra. Labunde ture xiri naxa din banxi birin na.

⁴ Yudasi Isikariyoti, Isa foxirabire naxan nu fama a yanfade, a naxa a fala,

⁵ «A nu lanma yi labunde xa mati kobiri kole keme saxan na, a fi setaree ma.»

⁶ A yi fala ne barima a tan nan nu Isa foxirabiree xa kobiri ragatama, a nu fa nde mupa. Setaree xa fe mu nu na a boje kui feo!

⁷ Na kui, Isa naxa a fala, «Gbilen Mariyama foxo ra. Yi nu ragataxi a yi ra ne, n ma maragete nan ma fe ra.

⁸ Setaree luma ne wo ya ma temui birin, konon tan mu luma wo ya ma abadan xe.»

⁹ E to a me a Isa bara fa Betani, Yuwifie nama gbegbe fan naxa siga. E mu siga Isa xa fe gbansan xa ma. E nu wama Lasaru fan tofe, Isa naxan nakeli faxe ma.

¹⁰ Na kui, serexedube kuntigie naxa nate tongo e xa Lasaru fan faxes,

¹¹ barima Yuwifi gbegebe nu gbilenfe e fɔxɔ ra a tan nan ma fe ra, e nu fa danxaniya Isa ma.

Isa sofe Darisalamu

¹² Na kuye iba, n̄ama gbegebe naxan nu faxi Sayamalekɛ Dangi Sali rabade, e naxa a mɛ a Isa na fafe Darisalamu.

¹³ E naxa tugi fɛnsɛɛ tongo, e siga a ralande e xui ite ra,

«Tantui na won Nakisima bɛ!
Baraka na a bɛ naxan fafe Marigi xili ra,
Isirayila mange!»

¹⁴ Isa naxa sofale lanma nde sɔtɔ, a dɔxɔ a fari, alo a sebɛxi Kitaabui kui ki naxɛ,

¹⁵ «Siyonikae, wo naxa gaaxu.

Wo xa mange na fafe,
a dɔxɔxi sofale fari.»

¹⁶ Na waxati Isa fɔxirabirɛɛ mu fahaamui sɔtɔ na fe ma, kɔnɔ Isa to keli faxɛ ma, e naxa ratu Kitaabui sebeli ma naxan nu bara kamali na fe kui.

¹⁷ Nama naxan Lasaru to keli ra faxɛ ma, e naxa seede ba Isa bɛ.

¹⁸ Na nan a niya, n̄ama naxa siga a ralande, barima e nu bara na tɔnxuma makaabaxi xa fe mɛ.

¹⁹ Na kui, Farisenie naxa a fala e bore bɛ, «Wo bara a to, won mu nɔma sese ra. Duniya birin bara bira a fɔxɔ ra!»

Isa a xa faxɛ xa fe masenfe

²⁰ Gireki mixi ndee fan nu bara te sali rabade Darisalamu, e xa sa Ala batu.

²¹ E naxa fa Filipu xɔn, naxan keli Betesayida, Galile bɔxi ma, e a fala a bɛ, «N ba, muxu wama Isa tofe.»

²² Filipu naxa sa a fala Andire be, e firin birin naxa siga e sa a fala Isa be.

²³ Isa naxa e yaabi, «Waxati bara a li Adama xa Di xa xunnakeli xa makenen.

²⁴ N xa a fala wo be a nondi ki ma, xa maale xori mu si, a mu dije a yete ma boxi bun, a luma na ki, a keren gbansan. Kono xa a sa dije a yete ma boxi bun, a a bogi gbegbe nan naminima.

²⁵ Naxan gbakuma a yete xa dunja fe ra, a loma ne. Naxan mu kankanma a yete xa fe ma yi dunjigiri kui, a abadan kisi nan sotoma.

²⁶ Xa naxan yo wama n ma wali suxufe, a xa bira n foxo ra ne, n tan na lu dede, n ma walike fan na naa. Xa naxan yo n ma wali suxu, Baba Ala a kanyi binyama ne.»

²⁷ «N boje toroxi ne yi ki, kono n fa munse falama? N xa a fala Baba Ala be a xa n natanga yi naxankate waxati ma? Ade, yi naxankate naxan fafe n lide, n faxi na nan yati ma.

²⁸ N Baba Ala, a niya i xili xa ite.» Isa to na fala, xui nde naxa keli koore ma, a a fala, «N bara a ite, n man gbilenma ne a ite ra.»

²⁹ Nama naxee nu tixi naa, e to a me, ndee naxa a fala a galanyi nan xui a ra, kono gbete naxa a fala, «Maleke nan woyenxi a be!»

³⁰ Isa naxa a masen e be, «Na xui mu minixi n tan n ma fe xa ma, a minixi wo tan nan ma fe ma.

³¹ Yi dunja makiiti waxati bara a li. Mangeya fafe bade yi dunja nola yi ra.

³² Mixie na n nate wuri magalanbuxi kon na n faxafe ra, n mixi birin nafama ne n ma.»

³³ Isa a faxesa ki masen na ki ne.

³⁴ Na kui, jama naxa a fala Isa be, «Muxu tan bara a me seriye Kitaabui kui, a Ala xa Mixi Sugandixi buma abadan. Munfe ra i tan a falama a fo Adama xa Di xa rate? Nde findixi yi Adama xa Di ra?»

³⁵ Isa naxa e yaabi, «Ala xa naiyalanyi man luma ne wo ya ma dondoronti. Wo xa jere na naiyalanyi kui, alako dimi naxa wo terenna. Naxan jere ma dimi kui a mu a sigade toma.

³⁶ Naiyalanyi to yanbama wo be yi ki, wo xa la a ra ne, alako wo xa findi naiyalanyi xa die nan na.»

Nama danxaniyatare

Isa to ge na falade, a naxa siga, a sa a noxun e ma.

³⁷ A nu bara tonxuma makaabaxi gbegbe raba e ya xori, konon na birin kui, e mu danxaniya a ma.

³⁸ Na raba ne alako Annabi Esayi xui xa kamali, a to a masen,

«Marigi, nde laxi masenyi ra, e bara naxan me muxu ra?

Ala senbe bara makenen nde be?»

³⁹ Na kui, e mu non danxaniyade Isa ma, barima Esayi a masen ne,

⁴⁰ «Ala bara e ya donxu, a e xaxili balan, alako e ya naxa fa se igbe, e xaxili naxa fa fe kolon, e naxa fa e bone rafindi n ma, n xa e rayalan.»

⁴¹ Annabi Esayi na fala ne a to nu bara Isa xa nore to. Na kui, a nu Isa xa fe nan falafe.

⁴² Kɔnɔ na birin kui, hali kuntigie ya ma, e gbegbe naxa la Isa ra. Kɔnɔ e mu nu suusama a falade kenɛ ma barima e nu gaaxuxi Farisenie ya ra, nee naxa fa tɔnyi dɔxɔ e ma, sofe ra salide kui.

⁴³ Adamadie xa matɔxɔɛ sɔtɔfe nan nu rafan e ma dangi Ala xa matɔxɔɛ ra.

Isa xa masenyi dɔnxɔɛ nama be

⁴⁴ Isa naxa a xui ite, a a fala, «Naxan na danxaniya n ma, a mu danxaniyaxi n tan xa ma, a danxaniyaxi n Xɛɛma nan ma.

⁴⁵ Naxan na n tan to, a bara n Xɛɛma to.

⁴⁶ N to faxi dunija, naiyalanyi nan n na, alako naxan yo na danxaniya n ma, na kanyi naxa lu dimi kui sɔnɔn.

⁴⁷ Xa naxan yo n xui mɛ, kɔnɔ a mu a rabatu, n tan mu na kanyi makiitima, barima n mu faxi dunija makiitide xɛ. N faxi dunija rakiside nɛ.

⁴⁸ Naxan na tondi n na, a mu tin n ma masenyi ra, na kanyi makiitima na na. N masenyi naxan tima, na nan findima a makiitima ra lɔxɔ dɔnxɔɛ.

⁴⁹ Barima n ma masenyi mu fatanxi n tan xa ra. A fatanxi Baba Ala nan na, naxan n xɛɛxi yaamari ra, a lanma n xa naxan fala, n xa naxan masen.

⁵⁰ N a kolon a xa sɛriyɛ findima kisi nan na, naxan mu jɔnma abadan. Na nan a ra, n fe masenma wo be alɔ Baba Ala a masenxi ki naxɛ.»

13

Isa a fɔxirabirɛɛ sanyi maxafe

¹ Beenun Sayamalekɛ Dangi Sali xa a li, Isa naxa a kolon a gbe mu nu luxi a xa keli dunija

ma gbilenfe ra Baba Ala ma. A fɔxirabirɛɛ a naxee sɔtɔ dunija ma, nee nu rafan a ma. Han a faxa tɛmui naxɛ, e xa xanunteya nu na a bɛ.

² Nunmare, e birin nu e dɛgefɛ. Ibulisa ɲan nu bara so Simɔn Isikariyoti xa di Yudasi xaxili kui, a xa Isa yanfa.

³ Isa to nu a kolon a Baba Ala bara fe birin sa a sagoe, a man to a kolon a a kelixi Ala nan ma, a man gbilenfe a tan nan ma,

⁴ a naxa keli e dɛgedɛ, a a xa donma fari igoroɛ ba a ma, a fa dugi nde xiri a tagi.

⁵ A naxa ye sa paani kui, a fa so a fɔxirabirɛɛ sanyie maxafe, a nu e mafuruku na dugi ra.

⁶ A to Simɔn Piyɛri li, na naxa a fala a bɛ, «Marigi, i waxi nɛ i xa n tan sanyie maxa?»

⁷ Isa naxa a yaabi, «N naxan nabafe yi ki, i mu a fahaamuma yi waxati tan ma, kɔnɔ i fama nɛ a kui kolonde yare.»

⁸ Piyɛri naxa a fala a bɛ, «Ade, i tan mu n sanyi maxama feo!» Isa naxa a yaabi, «Xa n mu i sanyie maxa, won mu luma fe keren sɔnɔn.»

⁹ Simɔn Piyɛri naxa a fala a bɛ, «N Marigi, xa a na na ki nɛ, i naxa n sanyi gbansan xa maxa. I xa n belexɛɛ nun n xunyi birin maxa.»

¹⁰ Isa naxa a yaabi, «Mixa naxan bara a maxa, a hayi mu na a fate maxafe ma bafe a sanyi ra. A ɲan bara seniyeɲ feo! Wo seniyeɲxi, kɔnɔ wo birin mu a ra.»

¹¹ A a fala nɛ a e birin mu seniyeɲxi, barima a a fɔxirabirɛ kolon naxan fama a yanfade.

¹² Isa to gɛ e sanyie maxade, a man naxa a xa donma fari igoroɛ ragoro a ma, a man a magoro

e degede, a a fala e be, «N naxan nabaxi wo be yi ki, wo a fahaamuxi?»

¹³ Wo to a falama n be <Karamoxo>, xa na mu a ra <Marigi>, wo nondi nan a ra, barima na nan yati n na.

¹⁴ Na kui, n tan naxan findixi wo Marigi nun wo Karamoxo ra, xa n tan bara wo sanyie maxa, wo fan lan ne wo xa wo bore sanyie maxa.

¹⁵ N naxan nabaxi wo be, a xa findi misaali nan na, alako wo fan xa na mooli nan naba wo bore tagi.

¹⁶ N xa a fala wo be a nondi ki ma, konyi mu dangi a marigi ra, xera fan mu dangi a xema ra.

¹⁷ Wo to bara fahaamui soto yi fee ma, heri na wo be xa wo e raba.»

¹⁸ «N mu wo birin xa ma. N tan naxan wo sugandixi, n wo kolon. Kono naxan na Kitaabui kui, fo a xa kamali ne, a to sebexi, <Muxu nun naxan belexe na lenge keren kui, na bara a kobe so n na.>

¹⁹ N na fe falaxi ne wo be beenun a xa raba, alako a raba temui wo xa a kolon a n tan nan na naxan na abadan.

²⁰ N xa a fala wo be a nondi ki ma, naxan yo na n ma xera rasene, a n tan nan nasenexi. Naxan yo na n fan nasene, na kanyi n Xema nan nasenexi.»

Yudasi xa yanfanteya

(Matiyu 26:20-25, Maraki 14:17-21, Luki 22:21-23)

²¹ A na fala xanbi, Isa boje naxa sunnun, a fa a fala, «N xa a fala wo be a nondi ki ma, mixi keren

na wo ya ma, a n yanfama ne, a n sa kuntigie belexe.»

²² A foxirabirɛe naxa e bore mato, e mu a kolon Isa nu mixi yo xa fe falafe.

²³ Isa foxirabirɛ, a naxan xanuxi, a nu na a fe ma teebili ra.

²⁴ Na kui, Simon Piyeri naxa a belexe magira na be, a xa Isa maxɔrin a kanyi ma, Isa nu baxi naxan ma fe falade.

²⁵ Na foxirabirɛ naxa a maso Isa ra, a a maxɔrin, «Marigi, nde a ra?»

²⁶ Isa naxa a yaabi, «N nu taami ragoro bore xɔɔra, n a so mixi naxan yi ra, a tan nan na ki.» Isa to ge na falade, a naxa taami rasin bore xɔɔra, a a so Simon Isikariyoti xa di Yudasi yi ra.

²⁷ Yudasi to na taami rasuxu, Sentane naxa a boɔe masara keren na. Isa naxa a fala a be, «I wama naxan nabafe, a raba mafuren mafuren.»

²⁸ Naxee nu magoroxi e dɛgede, e sese mu a kolon Isa na falafe a be fe naxan ma.

²⁹ Yudasi to findi e xa kobiri ragate ra, ndee naxa a maɔɔxun a Isa nu a xeeɛe sare nde sode sali xa fe ra, xa na mu a ra a xa sa misikiinee ki.

³⁰ Yudasi to na taami xuntunyi rasuxu, a naxa mini keren na. Koɛ nu bara so.

Yaamari neene

³¹ Yudasi to mini, Isa naxa a masen, «Waxati bara a li fa, Adama xa Di xa xunnakeli xa makenen, Ala fan xa noɔe xa makenen a saabui ra.

³² Ala xa noɔe to makenenma a saabui ra, Ala yete fan Adama xa Di xa xunnakeli makenenma ne. A fafe na nan nabade yakosi.

³³ N ma die, a gbe mu luxi n xa keli wo xun ma. Wo n fenma nɛ, kɔnɔ n naxan fala Yuwifi kuntigie bɛ, n fa na nan falama wo fan bɛ, <N sigama dɛnnaxɛ, wo tan mu nɔma sigade naa.>»

³⁴ «N xa yaamari nɛnɛ fi wo ma: Wo xa wo bore xanu nɛ. N tan wo xanuxi ki naxɛ, wo fan xa wo bore xanu na ki.

³⁵ Duniya birin wo kolonma n fɔxirabiree ra na fe nan ma, xa wo wo bore xanu.»

Isa a falafe Piyeri bɛ a a yetɛ rasanma nɛ a ma (Matiyu 26:31-35, Maraki 14:27-31, Luki 22:31-34)

³⁶ Simɔn Piyeri naxa a maxɔrin, «Marigi, i sigama minden?» Isa naxa a yaabi, «N sigafe dɛnnaxɛ, i mu nɔma birade n fɔxɔ ra sinden, kɔnɔ i fan fama birade n fɔxɔ ra han naa.»

³⁷ Simɔn Piyeri man naxa a maxɔrin, «Marigi, munfe ra n mu nɔma birade i fɔxɔ ra yakɔsi? N tinxi n xa faxa i xa fe ra!»

³⁸ Isa naxa a yaabi, «I tinxi i xa faxa n ma fe ra? N xa nɔndi yati nan fala i bɛ, beenun konkore xa a rate, i i yetɛ rasanma nɛ n ma sanmaya saxan.»

14

Isa nan na kira, nɔndi, nun kisi ra

¹ Isa naxa a fala a fɔxirabiree bɛ, «Wo naxa kɔntɔfli. Wo wo xaxili ti Ala ra, wo xa wo xaxili ti n fan na.

² Lingira gbegbe nan na n Baba xɔnyi, xa na mu a ra n mu a falama wo bɛ nu, a n sigafe yigiya yailande wo bɛ.

³ Xa n siga, n naxa sa na yailan wo be, n man fama ne wo foxo ra, alako won birin xa sa lu yire keren.

⁴ N sigafe dennaxe, wo na kira kolon.»

⁵ Tomasi naxa a fala a be, «Marigi, muxu mu i sigade kolon. Muxu fa na kira kolonma di?»

⁶ Isa naxa a yaabi, «N tan nan na kira ra, nɔndi ra, nun kisi ra. Mixi yo mu soma Baba Ala xɔnyi xa n tan saabui xa mu a ra.

⁷ Xa wo bara n tan kolon, wo n Baba fan kolonma ne. Keli yi waxati ma, wo bara a kolon, wo man bara a to.»

⁸ Filipu naxa a fala a be, «Marigi, Baba Ala masen muxu be. A lima na bara muxu wasa.»

⁹ Isa naxa a fala a be, «Filipu, n bara bu wo tagi ki fanyi, kɔnɔ han ya i mu n kolon? Naxan na n tan to, a bara Baba Ala to. I tan fa a falama di, a n xa Baba Ala masen wo be?

¹⁰ I mu laxi a ra a Baba Ala nun n tan nan a ra, n fan nun Baba Ala nan a ra? N tan masenyi naxee tima wo be, e mu fatan n tan yete xa ra. E fatanma Baba Ala nan na. N tan nun Baba Ala naxan a ra temui birin, a tan nan yete na a xa wali rabafe.

¹¹ Wo xa la n na, a Baba Ala nun n tan nan a ra, n fan nun Baba Ala nan a ra. Xa wo siikexi na ma, wo xa la a ra n ma walie tan xa fe ra.»

¹² «N xa a fala wo be a nɔndi ki ma, n tan wali naxee rabama, xa naxan danxaniya n ma, na kanyi fan na wali moolie rabama ne. A jan a rabama ne naxee dangi n tan gbe ra, barima n tan sigafe Baba Ala nan yire.

¹³ Wo naxan birin maxandima n xili ra, n a rabama ne wo be alako Baba Ala xa matoxoe soto

a xa Di saabui ra.

¹⁴ Xa wo n maxandi fefe naxan ma n xili ra, n a rabama ne.»

Ala Xaxili Seniyenxi

¹⁵ «Xa wo n xanu, wo n ma yaamarie rabatuma ne.

¹⁶ N tan fan, n Baba Ala maxandima ne a xa Saabui Fanyi gbete xee wo ma, naxan luma wo fe ma abadan.

¹⁷ Na nan findixi Ala Xaxili ra, naxan nɔndi makenenma. Dunija tan mu nɔma a sɔtɔde, barima e mu a toma, e man mu a kolon. Kɔnɔ wo tan a kolon, barima a sabatima wo i.»

¹⁸ «N mu wo raboloma xe de, wo xa lu alo kiridie. N man fama ne wo yire.

¹⁹ A gbe mu luxi n xa lɔe dunija ma, kɔnɔ wo tan fama ne n tode. N tan to baloxi, wo fan baloma ne.

²⁰ Wo a kolonma ne na lɔxɔe, a n tan nun n Baba nan a ra, wo fan nun n tan nan a ra, n fan nun wo tan nan a ra.

²¹ Naxan n ma yaamarie suxuxi, a e rabatu, na kanyi nan n xanuxi. Anun, naxan na n tan xanuxi, n Baba a kanyi xanuma ne, n fan a xanu, n nan n yete makenen a be.»

²² Yudasi, naxan mu findi Isikariyoti ra, a naxa Isa maxɔrin, «Marigi, munfe rabaxi i to fafe i yete makenende muxu tan be, i mu i yete makenen dunija tan be?»

²³ Isa naxa a yaabi, «Xa naxan yo n xanu, a n xui suxuma ne. N Baba a kanyi xanuma ne, muxu nun n Baba fa a yire, muxu sabati a i.

²⁴ Naxan mu n xanuxi, a mu n xui suxuma. Wo masenyi naxan mɛfe n na, n gbe xa mu a ra. A fatanxi Baba Ala nan na, naxan n xɛɛxi.»

²⁵ «N to wo ya ma, n bara na birin masen wo bɛ,

²⁶ kɔnɔ Baba Ala fama nɛ Saabui Fanyi xɛɛde wo yire n xili ra. Na saabui lanxi Ala Xaxili Seniyɛnxi nan ma. Na nan fama wo ratude n ma masenyi birin na, a fa wo xaran na ra.»

²⁷ «N bɔɛsa fima wo ma naxan fatanxi n tan na, naxan mu kelixi dunija ma. Wo naxa kɔntɔfili, wo naxa gaaxu.

²⁸ Wo bara n xui mɛ, «N na sigafe, kɔnɔ n man fama wo yire». Xa wo n xanu, a lanma wo xa sɛɛwa n ma sigɛ ra Baba Ala yire, barima a dangi n tan na.

²⁹ N a falaxi nɛ wo bɛ, beenun a xa raba, alako a na raba, wo xa danxaniya n ma.»

³⁰ «N mu wɔyɛn gbegbe falama wo bɛ sɔnɔn, barima yi dunija na nɔla naxan yi, a na fafe. A mu nɔma n tan na a mɔɔli yo ra,

³¹ kɔnɔ alako dunija xa a kolon a n tan Baba Ala xanuxi nɛ, Baba Ala n yamarixi naxan na, n a rabama nɛ. Wo keli, won xɛɛ.»

15

Sansi bili nun a salonyie

¹ «N misaalixi wuri bili nan na, n Baba Ala nan findixi a mɛɛnima ra.

² Wuri bili salonyi naxee mu bogi raminima n bɛ, Ala e sɛgɛma nɛ. Salonyi naxee bogima, Ala xa e magbaran, alako e bogi xa gbo.

³ Wo tan naxee findixi na salonyie ra, wo jan bara raseniyen n ma masenyi saabui ra.

⁴ Wo lu n ma fe ne, alo n fan luma wo xa fe ki naxe. Sansi salonyi mu noma bogide a yete ra xa a mu fatuxi sansi bili xa ma. Wo fan luma na ki ne, xa wo mu lu n ma fe.

⁵ N tan nan na Ala xa sansi bili ra, wo fan findixi na sansi salonyie nan na. Naxan na lu n ma fe, n fan lu a xa fe, a lu ne alo sansi salonyi naxan a bogi gbegebe ramanima. Xa wo nun n tan xa mu a ra, wo tan mu noma fefe ra.

⁶ Xa naxan mu lu n ma fe, a luma ne alo sansi salonyi masegexi naxan wolema, a xara. Waliksee nee malanma ne, e e wole te xora, e gan.

⁷ Xa wo lu n ma fe, n ma masenyie fan lu wo bope ma, wo na wa fefe xon, wo a maxandi. A rabama ne wo be.

⁸ N Baba matoxoe sotoma, wo tan na lu alo sansi salonyi naxee bogima a fanyi ra, wo a masen na wali fanyie kui, a wo findixi n foxirabirsee nan na.

⁹ N Baba Ala n tan xanuxi ki naxe, n fan wo xanuxi na ki ne. Wo lu n ma xanunteya kui.

¹⁰ Xa wo n ma yaamarie rabatu, wo luma n ma xanunteya kui, alo n fan luxi n Baba xa xanunteya kui ki naxe, n to a xa yaamarie rabatuxi.»

¹¹ «N yi fee masenxi ne wo be, alako n ma seewe xa lu wo be, wo xa seewe xa kamali.»

¹² «N ma yaamari findixi yi nan na: Wo wo bore xanu alo n wo xanuxi ki naxe.

¹³ Xa mixi a nii fi a xanuntenyie xa fe ra, xanunteya yo mu na naxan dangi na tan na.

14 Wo tan findixi n xanuntenyie nan na, xa wo n ma yaamarie rabatu.

15 N mu fa noma a falade wo be <konyie>, barima konyi mu a kolon a marigi naxan yo rabafe. N tan bara a fala wo be <n xanuntenyie>, barima n naxan birin mexi n Baba ra, n bara wo rakolon a birin na.

16 Wo tan xa mu n sugandi. N tan nan wo sugandi, n wo findi n ma xεεrae ra, wo xa sa lu alo sansi salonyie naxee bogima, wo sa wali fanyie raba naxee mu kanama. Na kui, wo na fefe maxorin Baba Ala ma n tan xili ra, a a soma ne wo yi.

17 N wo yamarixi ne yi fee ma, alako wo xa wo bore xanu.»

Dunija Isa foxirabirεe xonfe

18 «Xa dunija wo xon, wo xa a kolon a n tan nan singe xon.

19 Xa wo findi dunija mixie nan na nu, wo rafanma ne dunija ma nu, alo a gbe mixie. Kono dunija mixie mu wo ra, barima n tan bara wo sugandi e ya ma. Na nan a toxi, dunija wo xonxi.

20 Wo xa ratu woyenyi ma n naxan masen wo be, <Konyi mu dangima a marigi ra.> Xa e bara n tan paxankata, e wo fan paxankatama ne. Xa e n tan xui suxu, e wo fan gbe suxuma.

21 E yi fe birin niyama ne wo ra n tan xili xa fe ra, barima e mu n Xεεma kolon.

22 Xa n mu sa fa woyende e be nu, e mu yunubi sotoma nu. Kono yakosi, e mu fa noma sese falade naxan kiiti fanma e ra.

23 Naxan na n tan xon, a bara n Baba fan xon.

²⁴ Xa n mu kaabanakoe raba e tagi nu naxee singe mu nu raba, e mu yunubi sotoma nu. Kono yakosi, e bara na birin to, e man fa n tan nun n Baba xon.

²⁵ Kono naxan sebexi e xa seriye Kitaabui kui, fo a xa kamali, a to a masenxi, <E n xonxi ne tun.>»

²⁶ «N Saabui Fanyi naxan xema wo ma kelife Baba Ala yire, naxan findixi Baba Ala Xaxili ra, naxan nondi makenema, a tan na fa, a seede bama ne n ma fe ra.

²⁷ Wo fan seede bama ne, barima wo na n foxo ra kabi a folo.»

16

¹ «N yi fe birin masenxi ne wo be, alako wo naxa fa bira tantanyi kui.

² E fama ne tonyi doxode wo ma, sofe ra salidee kui. Waxati nan fafe, naxan na wo faxa, a na faxe manoxunma kewali fanyi nan na Ala be.

³ E na fee rabama ne, barima e mu Baba Ala kolon, e mu n fan kolon.

⁴ Kono n yi fee birin masenxi ne wo be, alako e waxati na a li, wo xa ratu, a n e xa fe fala ne wo be.»

Ala Xaxili Seniyenxi xa wali

«N mu yi fe birin masen wo be a folo ra, barima n nu na wo fe ma.

⁵ Kono yakosi, n fa sigafe n Xema yire, wo mu n maxorinma, <I na sigafe minden?>

⁶ N to yi fee masenxi wo be, na nan wo boje sunnunxi.

⁷ Kono n xa a fala wo be a nondi ki ma, n ma sigo nan munafanyi gbo wo be, barima xa n mu

sigá, Saabui Fanyi mu fama wo ma. Kónó xa n sigá, n a xεεma nε wo ma.

⁸ A na fa, a mixie rakolonma nε yunubi xa fe ra, tinxinyi xa fe ra, nun kiiti xa fe ra.

⁹ A e rakolonma nε yunubi xa fe ra, barima e mu danxaniyaxi n ma.

¹⁰ A e rakolonma nε tinxinyi xa fe ra, barima n na sigafe Baba Ala yire, wo mu n toma fa.

¹¹ A e rakolonma nε kiiti xa fe ra, barima yi dunija na nola kobi naxan yi ra, a jan bara makiiti.»

¹² «Masenyi gbeteε man na, kónó wo mu noma e birin fahaamude yakosi.

¹³ Ala Xaxili na fa wo ma, a na nɔndi birin ya mabɔɔma wo bε. A xa masenyi mu fatanxi a yete kan na. A naxan mεma n Baba ra, a na nan masenma wo bε. Fe naxee fama rabade, a nee nan masenma wo bε.

¹⁴ A fama n ma xunnakeli makenende, barima a naxan sɔtoma n tan na, a na nan kawandima wo bε.

¹⁵ Naxan birin na Baba Ala yi, a findixi n fan gbe nan na. N a fala na nan ma, <A naxan sɔtoma n tan na, a na nan kawandima wo bε.>»

Sunnunyi masarama nε sεεwe ra

¹⁶ Isa man naxa a fala e bε, «Waxati di nan luxi beenun n xa lɔε wo ma, kónó waxati di man na dangi, wo man n toma nε.»

¹⁷ A fɔxirabirεε naxa e bore maxɔrin, «Isa wama munse falafe yi ki, <A gbe mu luxi n xa lɔε wo ma dondoronti, kónó wo man fama n tode.> A xa wɔyenyi na di a to a falaxi, <N na sigafe Baba Ala yire?>»

18 E man nu e bore maxorinfe, «A munse ma, a <waxati di>? Won tan mu a kolon a sese falafe yi ki.»

19 Isa to a kolon a e nu wama a maxorinfe, a naxa a masen e be, «N to a falaxi, <Waxati di nan luxi beenun n xa loe wo ma, konon waxati di man na dangi, wo man n toma ne,> wo wo bore maxorinfe na nan ma?»

20 N xa a fala wo be a nondi ki ma, wo wama ne, wo gbelegbele, konon dunija tan jalexinma ne. Wo sunnunma ne na fe ma, konon wo xa sunnunyi fama masarade seewe ra.

21 Gine naxan na ditinyi ra, a tcoroma ne ki fanyi a xa waxati to bara a li. Konon xa a ge di baride, a jan mu ratuma na tcore ma, a to seewaxi di neene barife ra dunija.

22 Na kui, wo fan na sunnunyi nan kui yi waxati ma. Konon n gbilenma ne wo to ra, wo boje seewa, mixi yo mu na seewe bama wo yi.

23 Na loxe na a li, wo mu n maxorinma sese ma sonon. N xa a fala wo be a nondi ki ma, wo na Baba Ala maxandi fefe ma n xili ra, a a soma ne wo yi.

24 Han ya, wo singe mu nu Ala maxandi fefe ma n tan xili ra. Wo maxandi ti. Wo a sotoma ne, alako wo xa seewa a kamalixi ra.»

Isa xa xunnakeli makenenfe

25 «N yi fe birin masenxi wo be taali woyenyi nan na, konon waxati na fafe, n mu woyenma wo be taali woyenyi ra sonon, n Baba Ala xa fe masen wo be a fiixe ra.

26 Na waxati ma, wo Baba Ala maxandima n xili nan na. N mu a falafe xe de, a n tan nan Baba Ala maxandima wo be,

²⁷ barima Baba Ala yete yati wo xanuxi ne. A wo xanuxi ne n to rafan wo ma, wo man to laxi a ra a n kelixi a tan Ala nan ma.

²⁸ N kelixi Baba Ala nan ma, n fa dunija ma. N man fa kelife ne dunija ma, sigafe ra Baba Ala yire.»

²⁹ Isa foxirabirsee naxa a fala a be, «A mato, i mu woyenfe taali woyenyi xa ra sonon, i fa na woyenfe a fixe nan na!

³⁰ Muxu bara a kolon fa, a i fe birin kolon, hali mixi yo mu i maxorin. Na kui, muxu laxi a ra a i kelixi Ala nan ma.»

³¹ Isa naxa e yaabi, «Wo bara danxaniya yakosi?

³² Waxati na fafe, a pan bara a li, wo yensenma ne, wo fa n naboloma. Konon Baba Ala tan mu n naboloma. A luma ne n seeti ma.

³³ N yi fe birin masenxi ne wo be, alako bonesa xa lu wo yi ra n saabui ra. Wo mantooroli sotoma ne dunija ma, konon wo xa limaniya, n tan bara no dunija ra.»

17

Isa Ala maxandife

¹ Isa to ge na fee falade, a naxa a ya rate koore, a a fala, «N Baba Ala, waxati bara a li. I xa i xa Di xa xunnakeli makenen, alako i xa Di fan xa i xa nore makenen.

² I bara mangeya fi a ma dunija mixie birin xun na, alako a xa abadan kisi fi mixi birin ma, i naxee fixi a ma.

³ Abadan kisi findixi yi nan na: E xa i kolon, i tan keren naxan findixi Ala yete ra, e man xa i xa Mixi Sugandixi Isa kolon i xa xera ra.

⁴ N bara i xa nɔrɛ makenɛn dunija ma, n gɛ wali ra i n ti naxan na.

⁵ N Baba Ala, yakɔsi, n nɔrɔ i fɛ ma, alɔ n nu nɔrɔxi i fɛ ma ki naxɛ, beenun dunija xa daa.»

⁶ «N bara i xa fe masen mixie bɛ, i naxee fixi n ma dunija. I xa mixie nan e ra i naxee taxuxi n na. E bara i xui ratinmɛ.

⁷ E bara a kolon fa, a i naxan birin soxi n yi ra, a fatanxi i tan nan na,

⁸ barima n bara i xui radangi e ma, e fan bara la a ra. E bara a kolon yati, a n kelixi i tan nan ma, e la a ra, a i tan nan n xɛɛxi.

⁹ N mu dubama dunija bɛ. N dubama i xa mixie nan bɛ, i naxee taxuxi n na.

¹⁰ Naxee birin findixi n gbe ra, i gbe na e ra. Naxee birin findixi i gbe ra, n gbe na e ra. N ma fe itema nɛ e tan saabui ra.

¹¹ N mu fa luma dunija sɔnɔn. N fafe i yire nɛ yi ki, kɔnɔ e tan luma be nɛ. N Baba Seniyɛnxi, e makanta i xili senbɛ ra, i naxan fixi n ma, alako e fan xa findi keren na alɔ won tan findixi keren na ki naxɛ.

¹² N to nu e ya ma, n bara e kanta i xili senbɛ ra, i naxan fixi n ma. N to e makanta, mixi keren mu lɔɛ e ya ma fo gbaloe ragataxi naxan keren bɛ, alako Kitaabui sebɛli xa kamali.

¹³ Kɔnɔ n to fafe i yire nɛ yi ki, n yi fee falama dunija ma, alako n ma sɛɛwɛ xa lu e bɛ, a xa lu e boɲɛ ma a kamalixi ra.

¹⁴ N to i xa masenyi fala e bɛ, dunija bara e xɔn, barima e tondixi birade dunija fe fɔxɔ ra alɔ n fan to mu tinxi birade dunija fe fɔxɔ ra.

¹⁵ N mu i maxandima xɛ i xa e tongo dunija ma. N i maxandife nɛ i xa e ratanga Sentanɛ ma.

¹⁶ E mu birama dunija fe fɔxɔ ra, alɔ n fan to mu luma na fe mɔoli kui.

¹⁷ I xa e sa i yete nan sagoe nɔndi kui. I xui nan findixi nɔndi ra.

¹⁸ N bara e xee dunija, alɔ i fan n xee ki naxe.

¹⁹ N bara n yete sa i sagoe e be, alako e tan fan, e xa sa i sagoe nɔndi kui.»

²⁰ «N mu dubama na mixie gbansan xa be. N man dubama mixie be naxee fama danxaniyade n ma e saabui ra.

²¹ N dubama ne e be alako e xa findi keren na, alɔ n nun i tan n Baba Ala findixi keren na ki naxe. N man dubama e be alako e xa findi keren na won fɔxɔ ra, won birin xa findi keren na. Na kui, dunija nɔma a kolonde a i tan nan n xeexi.

²² I bara xunnakeli naxan fi n ma, n fan bara a fi e ma, alako e fan xa findi keren na, alɔ won tan findixi keren na ki naxe.

²³ N tan na e i, i fan na n i, alako e xa kerenja xa kamali. Na kui, dunija a kolonma ne a i tan nan n xeexi, a i man e tan xanuxi alɔ i n fan xanuxi ki naxe.»

²⁴ «N Baba Ala, beenun dunija xa daa, i nu bara nɔre fi n ma i xa xanunteya xa fe ra. A xoli n ma n ma mixie, i naxee fixi n ma, nee fan xa lu n seeti ma ariyanna, e xa n ma nɔre to.

²⁵ N Baba, i tinxin. N i kolon. Dunija tan mu i kolon, kɔnɔ e a kolon a i tan nan n xeexi.

²⁶ N bara e rakolon i xa fe ra, n man nde sama ne a fari, alako xanunteya xa lu e bɔne ma i n xanuxi naxan na, alɔ n fan na e bɔne i ki naxe.»

Isa suxufe

(Matiyu 26:47-56, Maraki 14:43-50, Luki 22:47-53)

¹ Isa to γε Ala maxandide, a tan nun a ƒoxirabiree naxa siga Sediron xure naakiri ma sansi yire.

² Yudasi, naxan findi Isa yanfama ra, a fan nu na kolon, barima Isa nun a ƒoxirabiree nu darixi e malan na menni νε.

³ Yudasi naxa Ϟomakae, serexedube kuntigie, nun Farisenie xa soori gali xanin naa, lanpuie nun geresosee na e yi ra. E man naxa sexe maxiri wuri ma, e a radexe alako e xa kira to.

⁴ Isa to nu fe birin kolon naxan nu fafe a lide, a naxa e ralan, a e maxorin, «Wo nde fenfe?»

⁵ E naxa a yaabi, «Muxu Isa Nasaretika nan fenfe.» Isa naxa a fala, «N tan nan na a ra.» Yudasi, naxan findi a yanfama ra, a fan nu tixi na gali ya ma.

⁶ Isa to a fala e be, «N tan nan na a ra», e naxa gbilen xanbi, e bira boxi.

⁷ Isa man naxa e maxorin, «Wo nde fenfe?» E man naxa a yaabi, «Isa Nasaretika.»

⁸ Isa naxa e yaabi, «N bara a fala wo be, n tan nan a ra. Xa wo n tan nan fenfe, wo a lu yi booree tan xa siga.»

⁹ Na kui, Isa xa masenyi nan nu fafe kamalide, a to nu bara a fala, «I mixi naxee fi n ma, keren mu lœ e ya ma.»

¹⁰ Simon Piyeri naxa a xa santidegema ramini, a serexedube kuntigi xa konyi Maliku yirefanyi tuli bolon.

11 Isa naxa a fala Simɔn Piyeri bɛ, «Santidegema raso a tɛɛ i. Fo n xa tin tɔɔrɛ ra Baba Ala naxan nagiri n ma.»

Isa xaninfe Anani nun Kayafa yire

Piyeri a yetɛ rasanfe Isa ma

12 Rɔma sɔɔri mangɛ nun a xa sɔɔrie, a nun Yuwifie xa sɔɔrie naxa Isa suxu, e a xiri,

13 e a xanin Anani xɔn ma. Anani xa di ginɛ nan dɔxɔ Kayafa xɔn. Kayafa nu bara findi serɛxɛdubɛ kuntigi ra na jɛ ra.

14 Kayafa nan nu bara Yuwifi kuntigie rasi, a a fan e bɛ, mixi keren nan xa faxa jama bɛ.

15 Simɔn Piyeri naxa bira Isa fɔxɔ ra, a nun Isa fɔxirabirɛ gbɛtɛ nde. Na fɔxirabirɛ to nu findixi serɛxɛdubɛ kuntigi kolon mixi ra, a naxa nɔ sode serɛxɛdubɛ kuntigi xa tɛtɛ kui, e Isa xanin dennaxɛ.

16 Piyeri naxa lu tande naadɛ dɛ ra, han a boore, serɛxɛdubɛ kuntigi kolonma, a naxa wɔyɛn naadɛ kantama ra a xa tin Piyeri fan xa so.

17 Konyi ginɛ naxan nu naadɛ kantafe, a naxa Piyeri maxɔrin, «Na xɛmɛ Isa fɔxirabirɛ nde xa mu i fan na?» A naxa a yaabi, «Ade, n tan mu a ra!»

18 Xinbeli to mini, konyie nun kɔsibilie naxa tɛ xuru, e fa lu na fɛ ma. Piyeri fan naxa a maso e ra.

19 Serɛxɛdubɛ kuntigi naxa Isa maxɔrin a fɔxirabirɛɛ xa fe ma, a nun a xa kawandie.

20 Isa naxa a yaabi, «N tan masenyie tixi kenɛ nan ma, dunɔpa birin bɛ. N nan n ma kawandi birin tixi salidee nan kui, xa na mu hɔrɔmɔbanxi

kui, Yuwifie birin e luma malan na dennaxe. N mu sese fala dunxui ra.

²¹ I n tan maxorinma munfe ra? Naxee n xui rame, nee nan maxorin. E tan nan a kolon n bara fee naxee fala.»

²² Isa to na fala, kosibili nde naxan nu tixi naa, a naxa a de ragarin, a a fala, «Pe, I serexedube kuntigi yaabima na ki ne?»

²³ Isa naxa a yaabi, «Xa n woyen kobi nan falaxi, a masen. Konɔ xa n mu woyen kobi xa falaxi, i n de ragarinxi munfe ra?»

²⁴ Na temui, Anani naxa a xirixi rasanba Kayafa ma, serexedube kuntigie xunyi.

²⁵ Simɔn Piyeri nu doxoxi te ra, a na a maxarafe. Na temui e naxa a maxorin, «Isa foxirabire xa mu i fan na?» Piyeri naxa e yaabi, «Ade, a foxirabire mu na n tan na.»

²⁶ Serexedube kuntigi xa konyi nde nu na naa, Piyeri nu bara naxan barenyi tuli bolon. A naxa Piyeri maxorin, «N mu i to xe na sansi yire, wo nun Isa?»

²⁷ Piyeri man naxa na matandi, konkore fan naxa a rate keren na.

Isa tife gomina Pilati ya i

(Matiyu 27:1-2, 11-14, Maraki 15:1-5, Luki 23:1-5)

²⁸ Na temui, e naxa Isa tongo Kayafa xonyi, e a xanin gomina xonyi. Kuye nu baxi ibade. Yuwifi kuntigie tan mu tin sode gomina xonyi, alako e xa seniyenyi naxa fa kana, e mu fa no Sayamaleke Dangi Sali donyi donde.

²⁹ Na kui, gomina Pilati naxa mini e yire tande, a e maxorin, «Wo yi xeme kalamufe munse ma?»

³⁰ E naxa a yaabi, «Xa yi xεmε mu findi fe kobi raba xa ra, muxu mu fama a ra i xɔn ma nu.»

³¹ Pilati naxa a fala e bε, «Wo a xanin, wo xa sa a makiiti wo xa seriye ki ma.» Yuwifie naxa a fala, «Wo xa seriye mu tinma muxu xa mixi faxa muxu yete ra.»

³² Na kui, Isa xa wɔyenyi nan nu fafe kamalide, a to nu bara a yete faxa ki masen.

³³ Pilati man naxa so a xɔnyi, a Isa xili, a a maxɔrin, «I tan nan findixi Yuwifie xa mange ra?»

³⁴ Isa naxa a yaabi, «I wɔyεnfe i yete xaxili nan ma ba, ka mixie nan n ma fe fala i bε?»

³⁵ Pilati naxa a yaabi, «Pe, Yuwifi nan na n fan na? I boore Yuwifie nun sεrεxεdube kuntigie nan i saxi n belexε. I munse rabaxi?»

³⁶ Isa naxa a yaabi, «N ma mangeya mu findixi dunija daaxi xa ra, xa na mu a ra n ma mixie gere soma nε nu, e tondi n xa lu Yuwifie sago. N ma mangeya mu findixi dunija daaxi ra.»

³⁷ Na kui, Pilati naxa a maxɔrin, «I tan nan na Yuwifie xa mange ra?» Isa naxa a yaabi, «I tan nan a falaxi. N barixi nε dunija bende fupɔ fari, alako n xa nɔndi masen a birin bε. Mixi naxan wama nɔndi xɔn, a n xui suxuma nε.»

³⁸ Pilati man naxa a maxɔrin, «Nɔndi na di?» Pilati to na fala, a naxa mini tande Yuwifie yire, a a fala e bε, «N mu fe paaxi yo toxi yi xεmε lan a xa paxankata naxan ma.

³⁹ Wo to darixi a ra n xa geelimani keren bεjin wo bε Sayamaleke Dangi Sali lɔxɔε, wo wama n xa Yuwifie xa mange bεjin wo bε?»

⁴⁰ E naxa sonxɔε rate, «Ade, na mu a ra! Barabasi nan xa rabolo.» Suute nan nu Barabasi

ra.

19

Isa faxafe nate tongo ki

¹ Na tɛmɔi Pilati naxa yaamari fi a sɔɔrie xa Isa bulan sɛbɛrɛ ra.

² Sɔɔrie naxa mangɛ katanyi maniyɛ yailan tunbee ra, e a sa a xun ma, e fa mangɛ donma gbeeli ragoro a ma.

³ E nu e masoma a ra, e nu a fala, «I kɛna, Yuwifie xa mangɛ,» e nu fa a madin.

⁴ Pilati man naxa mini tande, a a fala Yuwifi nɔama bɛ, «N bara yi xɛmɛ masen wo bɛ, alako wo xa a kolon a n mu fefe toxi a ma a naxankatama naxan ma.»

⁵ Na kui, sɔɔrie naxa Isa ramini tande, na tunbe mangɛ katanyi saxi a xun ma, burumusi gbeeli ragoroxi a ma. Pilati naxa a fala e bɛ, «A tan nan yi ki!»

⁶ Sɛrɛxɛdubɛ kuntigie nun hɔrɔmɔbanxi kɔsibilie to a to, e naxa sɔnxɔ, «A faxa! A banban wuri magalanbuxi ma!» Pilati naxa a fala e bɛ, «Wo a tongo, wo tan nan xa sa a banban wuri magalanbuxi ma, barima n tan mu fefe toxi a lan a xa faxa naxan ma.»

⁷ Yuwifie naxa a yaabi, «Seriye na muxu fan yi. Na seriye ki ma, a lan a xa faxa, barima a bara a yete findi Ala xa Di ra.»

⁸ Pilati to na mɛ, a naxa gaaxu ki fanyi ra.

⁹ A man naxa so a xɔnyi, a Isa maxɔrin, «I tan, i kelixi minden?» Kɔnɔ Isa mu yaabi yo fi.

¹⁰ Pilati naxa fa a fala a bɛ, «I tondixi n tan nan yaabide? I mu a kolon a nɔɛ naxan na n tan bɛ,

n noma i rabolode, n man noma i faxade wuri magalanbuxi ma?»

¹¹ Isa naxa a yaabi, «Nɔɛ yo mu i be n tan xun ma fo Ala naxan fixi i ma. Na nan a ra, naxan n saxi i belexe, na nan xa yunubi gbo.»

¹² Pilati to na me, a naxa so katafe a xa Isa rabejin, kɔɔ Yuwifie naxa sɔɔxɔ, «Xa i yi xeme bejin, i bara gere giri Rɔma mange xungbe ma. Naxan yo a yete findi mange ra, a bara ti Rɔma mange xungbe kanke.»

¹³ Na kui, Pilati to e xui me, a naxa Isa ramini tande. Pilati naxa dɔɔxɔ buntunyi ra, kiitisa kibanyi kui, dennaxe xili falama Eburu xui «Gabata».

¹⁴ Na lɔxɔɛ Yuwifie nu na fee yailanfe Sayamaleke Dangi Sali xa fe ra. Yanyi tagi Pilati naxa a fala Yuwifie be, «Wo xa mange nan ya!»

¹⁵ E man naxa sɔɔxɔ, «A faxa! A faxa! A banban wuri magalanbuxi ma!» Pilati naxa a fala, «N xa wo xa mange faxa wuri magalanbuxi ma?» Serexedube kuntigie naxa a yaabi, «Mange yo mu na muxu tan be bafe Rɔma mange xungbe ra!»

¹⁶ Na temui a naxa Isa sa e sago, a yaamari fi Isa xa banban wuri magalanbuxi ma.

Isa banbanfe wuri magalanbuxi ma

(Matiyu 27:32-44, Maraki 15:21-32, Luki 23:26-43)

Sɔɔrie to Isa suxu,

¹⁷ e naxa a ramini taa kui sigafe ra «xun konkota yire,» naxan xili falama Eburu xui «Gol-ogota.» Isa naxa siga naa, a wuri magalanbuxi ratexi a ma.

¹⁸ E Isa banban wuri magalanbuxi ma menni ne. E naxa mixi firin gbete fan banban, e keren ti yirefanyi ma, e boore ti koola ma, e Isa ti e tagi.

¹⁹ Pilati naxa yaamari fi a yi sebeli xa gbaku Isa xun ma wuri magalanbuxi ma, «Isa Nasaretika, Yuwifie xa mange».

²⁰ Yuwifi gbegbe naxa na sebeli xaran, barima Isa nu banbanxi dennaxe, na makore taa ra. Na sebeli fan nu sebexi Eburu xui, Lateni xui, a nun Gireki xui.

²¹ Na kui, serexedube kuntigie naxa a fala Pilati be, «I naxa a sebe <Yuwifie xa mange>. I xa a sebe ne, <Yi xeme a fala ne, a Yuwifie xa mange nan a ra.>»

²² Pilati naxa e yaabi, «N naxan sebexi, n bara ge na sebede.»

²³ Soorie to ge Isa banbande, e naxa a xa dugie tongo, e e itaxun na soori naani ma. E naxa a xa donma fari igoroe fan tongo. Na donma to mu nu degexi,

²⁴ e naxa a fala e bore be, «Won naxa a iboo. Won xa a tongoma sugandi bere nde ra.» Na birin naba ne, alako naxan sebexi Kitaabui kui, na xa rakamali:

«E bara n ma dugie itaxun e bore ma, e n ma donma tongoma sugandi bere ra.»
Soorie a raba na ki ne.

²⁵ Isa nga fan nu na a xa wuri magalanbuxi fe ma, a nun a nga xunya. Kolopa xa gine Mariyama, nun Mariyama Magidalaka fan nu na menni.

²⁶ Isa to a nga to a foxirabire maxanuxi fe ma, a naxa a fala a nga be, «N nga, yi bara findi i xa di ra.»

²⁷ A naxa fa a fala a fɔxirabire fan be, «A mato, i nga nan ya.» Keli na waxati ma, na fɔxirabire naxa Isa nga xanin a xonyi.

Isa xa faxe

(Matiyu 27:45-56, Maraki 15:33-41, Luki 23:44-49)

²⁸ Na xanbi, Isa to nu a kolon a fe birin bara kamali, a naxa a fala, «Ye xɔli na n ma.» A na fala ne alako Kitaabui xa masenyi xa kamali.

²⁹ Se sase nde nu na menni, naxan nu rafexi weni muluxunxi ra. E naxa se nde rasin na weni i, e a xiri hisopi wuri kuye ra, e a maso Isa de ra.

³⁰ A to nde min, a naxa a fala, «A birin bara kamali!» A naxa a xun sin, a fa laaxira.

³¹ Na loxɔe Yuwifie nu see rafalama Sayamaleke Dangi Sali xa fe ra. E mu tin furee xa lu wuri magalanbuxi ma na malabu loxɔe, barima sali xungbe nan nu a ra. Na kui, e naxa Pilati mayandi a xa na mixi banbanxie sanyie gira, alako e xa faxa mafuren, e xa ba na.

³² Soorie naxa fa, e fa na mixi firinyi sanyie gira, naxee nu banbanxi Isa yirefanyi ma, a nun a kɔɔla ma.

³³ Kɔnɔ e to Isa li, e naxa a to a pan bara faxa. Na kui, e mu a tan sanyie gira,

³⁴ kɔnɔ soori nde naxa a seeti soxo tanbe ra, ye nun wuli naxa mini keren na.

³⁵ Naxan na fe toxi, a bara na fe seede ba. A xa seederɔxɔya findixi nondi nan na. A tan yete a kolon, a a na nondi nan falafe wo be, alako wo fan xa danxaniya.

³⁶ Na fee raba ne alako Kitaabui xa masenyi xa kamali, naxan a masenxi, «A xori keren mu girama.»

³⁷ A man sebexi yire gbete, «E e ya tima ne mixi ra, e bara naxan soxo.»

Isa xa maragate

(Matiyu 27:57-66, Maraki 15:42-47, Luki 23:50-56)

³⁸ Na fe birin xanbi, Yusufu Arimateka naxa sa Isa fure maxandi Pilati ma. Isa foxirabire nde nan nu a ra, konɔ a mu nu a masenma kene ma, a to nu gaaxuxi Yuwifi kuntigie ya ra. Pilati to tin, Yusufu naxa sa Isa fure tongo.

³⁹ Nikodemu, naxan nu bara siga Isa yire gundo kui ke ra temui dangixi, na fan naxa labunde kilo tongo saxan miri nun alowe daaxi xanin Isa fure yire.

⁴⁰ E naxa Isa fure mafilin dugie ra, e labunde sa a ma, alɔ Yuwifie darixi a ra ki naxe.

⁴¹ Boxi nde nu makore Isa faxade ra, gaburi neene nu bara yailan dennaxe. Fure yo mu nu ragataxi a kui sinden.

⁴² E naxa Isa ragata na yire makorexi, barima e gbataxi Sayamaleke Dangi Sali xa fe ra. A nu lan ne Yuwifie xa ge fe birin yailande beenun ke xa so na loxo.

20

Isa xa marakeli

(Matiyu 28:1-8, Maraki 16:1-8, Luki 24:1-12)

¹ Sande loxo Mariyama Magidalaka naxa siga gaburi yire subaxe ma beenun kuye xa mayalan.

A to menni li, a naxa a to na gεmε xungbe nu bara ba gaburi dε ma.

² Na kui, a naxa siga a gi ra Simɔn Piyeri nun Isa fɔxirabire boore yire, Isa nu naxan xanuxi, a a fala e bε, «E bara Marigi fure tongo gaburi kui, muxu fan mu a kolon e a saxi dεdε.»

³ Na kui, Piyeri nun Isa na fɔxirabire boore fan naxa mini sigafe ra gaburi yire.

⁴ E firinyi naxa siga e gi ra, kɔnɔ Isa fɔxirabire maxanuxi naxa gaburi li beenun Piyeri singe xa naa li.

⁵ A to a felen alako a xa gaburi kui mato, a naxa kasange dugie to, kɔnɔ a mu so na kui.

⁶ Simɔn Piyeri to menni li, a naxa so fɔnmε kui keren na, a fa dugi bentenyi to naxan nu saxi Isa fure ma,

⁷ a nun dugi naxan nu makunfukunfuxi Isa yatagi ma. Na dugi nu saxi a xati ma, a sa ki yailanxi a fanyi ra.

⁸ Na tɛmui, Isa fɔxirabire boore, naxan singe gaburi yire li, a fan naxa so na kui. A naxa a birin to, a danxaniya.

⁹ E mu nu fahaamui sɔtɔxi Kitaabui xa masenyi ma sinden, fa fala a fo Ala xa Mixi Sugandixi xa keli faxε ma.

¹⁰ Na dangi xanbi na fɔxirabire firinyie naxa gbilen e xɔnyi.

*Isa minife Mariyama Magidalaka ma
(Maraki 16:9-11)*

¹¹ Mariyama to nu tixi gaburi sode dε ra, a nu na wafe. A to a felen a xa gaburi kui mato,

¹² a naxa maleξε firin to. E maxirixi dugi fiixe ra, e dɔxɔxi Isa fure nu saxi dennaxe. Keren nu na a xunsade ra, boore nu na a sanlaabe ra.

¹³ E naxa Mariyama maxɔrin, «N ma di, i wafe munfe ma?» A naxa e yaabi, «E bara n Marigi fure tongo, n mu a kolon e a saxi dede.»

¹⁴ A to γε na falade, a naxa a kobe rato, a fa mixi nde to, a tixi naa. A mu a kolon a Isa nan a ra.

¹⁵ Isa naxa a maxɔrin, «N ma di, i wama munfe ra? I na nde fenfe?» Mariyama jɔxɔ a ma, sansi mɛɛnima nan nu a ra. Na kui, a naxa a yaabi, «N ba, xa i tan nan na fure tongoxi, i xa na yire masen n be alako n xa siga a tongode.»

¹⁶ Isa naxa a fala a be, «Mariyama.» Mariyama to a mafindi, a naxa a ratin, «Rabuni!» Na nan falaxi Eburu xui, «Karamɔxɔ».

¹⁷ Isa naxa a fala a be, «I naxa i belexe din n na, barima n mu nu te Baba Ala yire sinden. Siga n ngaxakerenyie yire, i a fala e be, a n fafe tede n Baba xɔnyi, n Marigi Ala naxan findixi wo fan Baba ra, wo fan Marigi Ala.»

¹⁸ Mariyama Magidalaka naxa siga xibaaru ra Isa fɔxirabiree yire, a a fala e be, «N bara Marigi to!» A man naxa Isa xa xɛera iba e be.

Isa minife a fɔxirabiree ma

(Matiyu 28:16-20, Maraki 16:14-18, Luki 24:36-49)

¹⁹ Na sande lɔxɔe kerenyi, Isa fɔxirabiree nu malanxi banxi kui nunmare ra, naade birin mabalaxi Yuwifi kuntigie xa yaragaaxui ma. Isa naxa mini e ma, a ti e tagi, a a fala, «Ala xa wo boje sa.»

²⁰ A to na fala e be, a naxa a belexee nun a seeti masen e be. E naxa seewa Marigi tofe ra.

²¹ Isa man naxa a masen e be, «Boresa xa lu wo be. N bara wo xee alo Baba Ala n xeexi ki naxe.»

²² A to ge na falade, a naxa foye felun e ma, a a fala, «Wo xa lu Ala Xaxili Seniyenxi xa goro wo ma.

²³ Xa wo dije mixi haake ma, na haake bara jon, konɔ xa wo mu dije, na haake luma a ma.»

Tomasi Isa tofe

²⁴ Isa mini a xa xera fu nun firinyie ma temui naxe, Tomasi, e naxan xilima «guli», a mu nu na e ya ma menni.

²⁵ Na kui, booree naxa a fala a be, «Muxu bara Marigi to!» Konɔ a tan naxa e yaabi, «Xa n tan mu lantuma foxi to a belexe kui, n nan n belexesole raso naa, xa n man mu n belexe sa a seeti ma e dennaxe soxo, n tan mu lama a ra feo!»

²⁶ Xi solomasaxan dangi xanbi, Isa foxirabiree man to nu malanxi banxi kui, Tomasi nu na e ya ma. Hali naade birin to nu mabalanxi, Isa naxa mini e ma menni, a ti e tagi, a e xeebu, «Boresa xa lu wo be.»

²⁷ Na temui, Isa naxa a fala a be, «N belexe mato. I xa i belexesole sa n seeti ma e dennaxe soxo. I naxa tege n i. I xa danxaniya.»

²⁸ Tomasi naxa a fala a be, «N Marigi Ala!»

²⁹ Isa naxa a masen a be, «I danxaniyaxi ne, i to bara n to? Heeri na mixie be naxee bara danxaniya, hali e mu n toxi.»

Yi Kitaabui sebe fe naxan ma

³⁰ Isa kaabanako gbegebe raba ne a fɔxirabirɛe ya xɔri, naxee mu seɓɛxi yi Kitaabui kui.

³¹ Kɔnɔ naxee xa fe tan seɓɛxi yi ki, e seɓɛxi ne alako wo xa la a ra, a Isa nan na Ala xa Mixi Sugandixi ra, Ala xa Di. Na kui, wo na danxaniya a ma, wo kisi sɔtɔma ne a saabui ra.

21

Isa minife a fɔxirabirɛ ndee ma

¹ Na fee dangi xanbi, Isa man naxa mini a fɔxirabirɛe ma Tiberiyasi baa de ra. A a yeɛe makenɛn e be yi ki ne.

² Simɔn Piyeri, Tomasi e naxan xilima «guli,» Natanayeli naxan keli Kaana taa Galile bɔxi ma, Sebede xa die, nun Isa fɔxirabirɛ firin gbɛɛe, nee birin nu na yire keren.

³ Simɔn Piyeri naxa a fala e be, «N tan sigafe yeɛe suxude.» E naxa a fala a be, «Won birin na a ra.» Na kui, e naxa mini, e baki kunkui kui, kɔnɔ na kɛe birin na, e mu sese suxu.

⁴ Kuye to nu ibafe, Isa nu tixi baa de ra, kɔnɔ a fɔxirabirɛe mu nu a kolon a a tan nan a ra.

⁵ Isa naxa e maxɔrin, «N ma die, wo bara yeɛe nde sɔtɔ?» E naxa a yaabi, «Ade, muxu mu sese suxuxi.»

⁶ A naxa a fala e be, «Wo yeɛe woli kunkui yirefanyi ma, wo a nde sɔtɔma ne.» E to a woli, e mu nu nɔma yeɛe ratede, barima yeɛe gbo a kui.

⁷ Na kui, Isa fɔxirabirɛ, a naxan xanuxi, a naxa a fala Piyeri be, «Won Marigi na a ra.» Simɔn Piyeri to na me, a naxa donma ragoro a ma, a bagan ye ma sigafe ra Isa yire.

⁸ Booree fan naxa a li kunkui kui, yeƙe naxan nafexi yeƙe ra, a xirixi kunkui ra. E mu nu nu makuya xare de ra, fo nɔngɔn keƙe firin jɔndɔn.

⁹ E to te xare de ra, e naxa te xuruxi to, yeƙe saxi a te wole ra, taami fan na na.

¹⁰ Isa naxa a fala e be, «Wo fa yeƙe nde ra wo baxi naxan suxude.»

¹¹ Na kui Simɔn Piyeri naxa te kunkui kui, a yeƙe bendun xare ma. A nu rafexi yeƙe xungbee nan na, a gundi keƙe tongo suuli nun saxan. Koɔ hali yeƙe to nu gboxi yeƙe kui na ki, yeƙe mu ibo.

¹² Isa naxa a fala e be, «Wo fa wo dege.» A foƙirabiree mu suusa a maxɔrinde nde a ra, barima birin nu a kolon Marigi nan a ra.

¹³ Isa naxa fa taami tongo, a a itaxun e ma, a man naxa yeƙe so e yi ra.

¹⁴ A saxan nde nan nu na ki, Isa a yete masenma a foƙirabiree be, kabi a keli faxe ma.

Isa nun Piyeri

¹⁵ E to ge e de ibade, Isa naxa Simɔn Piyeri maxɔrin, «Simɔn, Yaya xa di, i n xanuxi dangi yee birin na?» A naxa a yaabi, «Iyo, Marigi. I tan a kolon n i xanuxi ki naxe.» Isa naxa a fala a be, «Meeni n ma yeƙe yore ma.»

¹⁶ A man naxa gbilen a maxɔrin na a firin nde, «Simɔn, Yaya xa di, i n xanuxi?» A naxa a yaabi, «Iyo, Marigi. I tan a kolon n i xanuxi ki naxe.» Isa naxa a fala a be, «Meeni n ma yeƙe ma.»

¹⁷ A man naxa gbilen a maxɔrin na a saxan nde, «Simɔn, Yaya xa di, i n xanuxi?» Piyeri naxa sunnun Isa to a maxɔrin sanmaya saxan nde, «I

n xanuxi?» A naxa a yaabi, «Marigi, i tan fe birin kolon. I tan a kolon n i xanuxi ki naxe.» Isa naxa a fala a be, «Meeeni n ma yexese ma.

¹⁸ N xa nondi yati nan fala i be, i fonike temui, i tan nan nu i yete tagi ixirima, i wa sigafe dede, i siga. Kono i na fori, i i belexe italama ne, mixi gbete i tagi xiri, a i xanin yire i mu wama sigafe dennaxe.»

¹⁹ Isa na fala ne alako a xa Piyeri faxesa ki nan masen, Piyeri fama Ala matoxode naxan saabui ra. A na fala xanbi, a naxa a fala Piyeri be, «Bira n foxo ra.»

Isa nun a foxirabire maxanuxi

²⁰ Piyeri to a kobe rato, a naxa Isa foxirabire to e foxo ra, Isa nu naxan maxanuxi. Sayamaleke Dangi Sali, a tan nan a maso Isa ra e dege temui, a a maxarin, «Marigi, nde fama i yanfade?»

²¹ Piyeri to a to, a naxa Isa maxarin, «Marigi, na tan go?»

²² Isa naxa a yaabi, «Xa n wama a xa simaya xa bu han n gbilen temui, na munse fanma i tan ma? I tan xa bira n foxo ra.»

²³ Na kui, danxaniyatoe ndee joxo naxa lu a ma a na foxirabire tan mu faxama, kono Isa mu na fala. A a fala ne, «Xa n wama a xa simaya xa bu han n gbilen temui, na munse fanma i tan ma?»

Sebeli donxoe

²⁴ Na foxirabire yati nan yi fe birin sebe, a findi seede fanyi ra. Muxu a kolon a xa seederjoxoya findixi nondi nan na.

²⁵ Isa fe gbegbe raba ne naxee mu sebexi yi Kitaabui kui. Xa na birin sebe ne nu, n laxi a ra

a na Kitaabuie birin sade mu sɔtoma duniya ma
nu.

Soso Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila
The Holy Bible in the Susu language of Guinea (Soso
Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila Bible)

copyright © 2015 Mission Évangélique Réformée Néerlandaise et les
Traducteurs Pionniers de la Bible

Language: Susu

Contributor: Mission Évangélique Réformée Néerlandaise

This translation is made available to you under the terms of the Creative
Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it
in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

f1d08866-ea3e-5b9b-b506-e7690c5c61d2